

(อม. ๒๕)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐/๒๕๕๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

ระหว่าง

คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) โจทก์
โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ที่ ๑ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ที่ ๒
นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ ที่ ๓ นายจาตุรนต์ ฉายแสง ที่ ๔
นายกร ทัพพะรังสี ที่ ๕ ศาสตราจารย์ประจักษ์ เปี่ยมสมบูรณ์ ที่ ๖
นายวิษณุ เครืองาม ที่ ๗ พลเอก ชรรณรักษ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา ที่ ๘
ร้อยเอก สุชาติ เชาววิศิษฐ ที่ ๙ นายวราเทพ รัตนากร ที่ ๑๐
นายสนธยา คุณปลื้ม ที่ ๑๑ นายอนุรักษ์ จูริมาศ ที่ ๑๒
นายสรอรรถ กลิ่นประทุม ที่ ๑๓ นายเนวิน ชิดชอบ ที่ ๑๔
นายสุริยะ จรุงเรืองกิจ ที่ ๑๕ นายพิเชษฐ สติรชวาล ที่ ๑๖
นายนิกร จำนง ที่ ๑๗ นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ที่ ๑๘
นายสุรพงษ์ สืบวงศ์ดี ที่ ๑๙ นายพรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช ที่ ๒๐

นายอดิศักดิ์ โปธารามิก ที่ ๒๑ นายวัฒนา เมืองสุข ที่ ๒๒
 นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ที่ ๒๓ นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา ที่ ๒๔
 นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ ที่ ๒๕ นางอุไรวรรณ เทียนทอง ที่ ๒๖
 นายพินิจ จารุสมบัติ ที่ ๒๗ นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ ที่ ๒๘
 พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก ที่ ๒๙ นายสมศักดิ์ เทพสุทิน ที่ ๓๐
 นายสมใจนึก เองตระกูล ที่ ๓๑ นายสุภรณ์ วัฒนกุล ที่ ๓๒
 นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช ที่ ๓๓ นายชัยฤกษ์ ดิษฐอำนาจ ที่ ๓๔
 นางสาวสุธีพร ดวงโต ที่ ๓๕ นางอรอนงค์ มณีกาญจน์ ที่ ๓๖
 นายพรชัย นุชสุวรรณ ที่ ๓๗ นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์ ที่ ๓๘
 นางสตรี ประทีปะเสน ที่ ๓๙ นายบัณฑิต สุภักดิ์ ที่ ๔๐
 นายณัฐวัช อินทุภูติ ที่ ๔๑ นายชัยวัฒน์ พสกภักดี ที่ ๔๒
 พลตำรวจตรี สุรสิทธิ์ สังขพงศ์ ที่ ๔๓ นายกำธร ตติยกวี ที่ ๔๔
 พลตำรวจเอก สมบัติ อมรวิวัฒน์ ที่ ๔๕ นายอำนวยการศักดิ์ ทูลศิริ ที่ ๔๖
 พลตำรวจโท อิศระพันธ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ที่ ๔๗

จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน
 ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

โจทก์ฟ้องและแก้ไขฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘
 เวลากลางวัน จำเลยที่ ๑ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี และจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๔๗ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
 และเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานตามกฎหมาย ได้ร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกรรม
 ต่างกัน กล่าวคือ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ เวลากลางวัน จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗
 ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ซึ่งเป็นกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงาน
 ตามกฎหมาย และเป็นพนักงานตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือ
 หน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้ร่วมกันมีมติในการประชุมคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตามหน้าที่
 ตามโครงการให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการในหลักการ ๓ ประการ คือ (๑) ให้สำนักงาน

สลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) (๒) ให้นำรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการแล้วคืนสู่สังคม และ (๓) ให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และภาษีตามประมวลรัษฎากร การร่วมกันประชุมและมีมติของจำเลยดังกล่าว เป็นการกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำ โดยประสงค์ต่อผลต้องการให้มติทั้งสามประการนั้นเกิดผลเมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินการ หลังจากนั้นจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ได้นำเสนอมติดังกล่าวต่อกระทรวงการคลังเพื่อนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ต่อมาวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๑ ได้นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีประกอบด้วยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ในฐานะข้าราชการการเมืองซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติของกฎหมายในตำแหน่งของข้าราชการการเมือง และในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และได้ร่วมกันมีมติอนุมัติโครงการตามที่กระทรวงการคลังเสนอตามมติของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล

การที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๖ (ที่ถูก ที่ ๓๗) ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ มีมติข้อที่ ๑ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) นั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและพนักงานตามกฎหมาย ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และ ๘ เพราะไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในส่วนของจำเลยที่ร่วมประชุมในฐานะคณะรัฐมนตรีและมีมติอนุมัติให้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) นั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ทำให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เนื่องจากต้องใช้ทรัพย์สินและบุคลากรของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมาดำเนินการตามโครงการดังกล่าว และการอนุมัติในข้อ ๑ เพื่อให้เกิดผลในข้อ ๒ เป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นเจตนาว่า ต้องการแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินงานตามมติข้อ ๑ ซึ่งเป็นประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่นเป็นเจตนาทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรี ได้เข้าประชุมโดยรู้สำนึกในการกระทำและประสงค์ต่อผล จึงถือว่าคณะรัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมทุกคนที่มีมติตามข้อ ๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ สำหรับ

จำนวนที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และเป็นเจ้าพนักงานมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ส่วนจำนวนที่เป็นพนักงานมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓ และการร่วมกันมีมติให้เสนอโครงการออกสลากพิเศษ แบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) จนกระทั่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัตินั้น ถือเป็น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และปฏิบัติหน้าที่ โดยทุจริต ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ และการที่จำนวนซึ่งเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอโครงการผ่านความเห็นชอบ ของกระทรวงการคลังและเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี จนคณะรัฐมนตรีมีมติ ถือว่าจำนวนดังกล่าว ก่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติ และในขณะเดียวกันก็มีเจตนาร่วมกับคณะรัฐมนตรีที่จะให้มีการออกสลากพิเศษ แบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) ดังนั้น คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และคณะรัฐมนตรี ที่มีมติเรื่องดังกล่าว ต่างเป็นทั้งตัวการร่วมกันและเป็นผู้ใช้ให้อีกฝ่ายกระทำความผิด โดยเป็นตัวการร่วมกัน ด้วยการแบ่งหน้าที่กันทำ และในขณะเดียวกันคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลก็เป็นผู้ก่อให้คณะรัฐมนตรี กระทำความผิด และคณะรัฐมนตรีก็เป็นผู้ก่อให้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลกระทำความผิด เพราะหากไม่มีมติคณะรัฐมนตรี คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) ไม่ได้ แม้คณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล จะมีเจตนาร่วมกันกระทำความผิดร่วมกันโดยแบ่งหน้าที่กันทำก็ตาม แต่คณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการ สลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีฐานะเป็นเจ้าพนักงาน ไม่สามารถเป็นตัวการตามความผิดในพระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้ และคณะกรรมการ สลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีฐานะเป็นพนักงานมิใช่เจ้าพนักงาน ก็ไม่สามารถเป็นตัวการในความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญาได้ ดังนั้น คณะรัฐมนตรีที่ร่วมประชุมในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ คือ จำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ร่วมประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ จึงต้องปรับบทความผิดในฐานะที่เป็นตัวการ ผู้ใช้ และผู้สนับสนุน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔ และ ๘๖ ด้วย

การร่วมกันมีมติในข้อ ๒ ของจำนวนที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และจำนวนที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๖ (ที่ถูก ที่ ๓๗) ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๘๑ มาตรา ๔

และ ๑๓ และฝ่าฝืนพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ ที่ให้นำเงินที่ได้จากหน่วยงานของรัฐ หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ แล้วจะต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน การปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมติให้นำเงินของรัฐออกไปใช้ โดยไม่มีสิทธิที่จะนำออกไปใช้ หรือมีมติให้นำออกไปใช้ได้ นั้น เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในการแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ควรได้โดยชอบ อันเป็นการทุจริต เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และมติดังกล่าวก่อให้เกิดเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด จ่ายทรัพย์สินไปโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย อันมีลักษณะเป็นการเบียดบัง ยักยอกทรัพย์สินนั้น เป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๓ และ ๑๕๗ และก่อให้เกิดเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ จึงถือว่า จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรีที่มีมติดังกล่าว เป็นผู้ใช้ให้เจ้าพนักงานและพนักงานกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๓ และ ๑๕๗ และเป็นผู้ใช้ให้พนักงานในองค์การของรัฐกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ สำหรับจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรี และจำเลยที่ ๕ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และจำเลยที่ ๑๐ ในฐานะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น มีอำนาจหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่จะต้องดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล การที่จำเลยทั้งสามเข้าไปร่วมมีมติให้นำรายได้ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปจ่ายคืนสู่สังคม อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ เป็นการเข้าไปมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ อีกบทหนึ่ง และในส่วนของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งถือเป็นเจ้าพนักงานและพนักงานที่มีหน้าที่จัดการ หรือดูแลกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ที่มีมติให้เสนอโครงการ และต่อมามีมติให้ดำเนินการจ่ายเงินตามมติคณะรัฐมนตรี อันเป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ นั้น ส่วนที่เป็น

เจ้าพนักงานเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ ส่วนที่เป็นพนักงานเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และเป็นผู้ใช้ให้พนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น ตามมาตรา ๔ และ ๑๐ ดังนั้น การที่มีมติในข้อ ๒ ในส่วนของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๒ (ที่ถูก ที่ ๓๑) ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ และที่ ๓๗ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓, ๑๕๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๐ ส่วนจำเลยที่ ๔๑ และที่ ๔๒ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓ และ ๑๕๗

การที่จำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ และจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๖ (ที่ถูก ที่ ๓๗) ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ในฐานะคณะรัฐมนตรี และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ร่วมกันมีมติ ข้อ ๓ ที่ให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และภาษีตามประมวลรัษฎากรนั้น เป็นการขัดต่อพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕ จตุศ (๒) และฝ่าฝืนกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ หลังจากมีมติคณะรัฐมนตรีแล้ว เมื่อสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการตามโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บและหักภาษี ณ ที่จ่ายนั้น ก็ได้ดำเนินการโดยถือว่าโครงการดังกล่าวได้รับยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ทั้งที่โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ไม่ใช่การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือสลากการกุศลงวดพิเศษ แต่เป็นการออกสลากกินรวบมติของคณะรัฐมนตรีจึงเป็นการก่อให้เกิดการละเว้น ไม่เรียกเก็บภาษีอากรของเจ้าพนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ในส่วนของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล

ที่มีมติให้เสนอโครงการลดหย่อนและยกเว้นภาษี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติตามที่คณะกรรมการ สลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวเสนอผ่านกระทรวงการคลัง คือจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ เป็นผู้ใช้ ผู้ให้การช่วยเหลือ หรือให้ความสะดวกในการเสนอความเห็น จนกระทั่ง คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกก่อนที่จะมีการกระทำความผิด โดยการละเว้น ไม่เก็บภาษีอากรตามที่กฎหมายกำหนด ถือเป็นผู้ใช้ร่วมกับคณะรัฐมนตรีให้มีการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ และเป็นผู้สนับสนุนให้เจ้าพนักงานกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ การกระทำของจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๑ และที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ซึ่งมีมติในข้อ ๓ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๕๔ และ ๑๕๗ และเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ ส่วนการกระทำของจำเลยที่ ๔๑ และที่ ๔๒ เป็นความผิดตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖ และมาตรา ๑๕๔ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด ของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ การกระทำของจำเลยดังกล่าวแม้จะมีมติต่อเนื่องกัน แต่ก็มีเจตนาที่จะให้เกิดผลเป็นสามประการต่างกัน ตามประเด็นที่มีมติ จึงถือเป็นการกระทำความผิดต่างกรรมกัน

ต่อมาเมื่อระหว่างวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๘ จำเลยที่ ๓๑ ถึงที่ ๔๗ ซึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ได้เข้าร่วมประชุม อนุมัติเงินรายได้จากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) คืนสู่สังคม ในปีงบประมาณ ๒๕๔๗ เป็นเงิน ๒,๔๔๕,๘๓๑,๖๑๕ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ เป็นเงิน ๕,๘๒๖,๗๒๗,๐๔๕ บาท และปีงบประมาณ ๒๕๔๙ เป็นเงิน ๕,๑๐๕,๔๒๒,๓๑๕.๗๕ บาท โดยในการร่วมประชุมดังกล่าวแต่ละครั้งจำเลยที่เป็นกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในขณะที่มีการประชุม ได้เข้าร่วมมีมติให้จ่ายเงินรายได้ดังกล่าวคืนสู่สังคมโดยจำเลยที่ ๓๑ ร่วมประชุมและมีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๒,๘๘๒,๔๔๓,๒๓๘ บาท จำเลยที่ ๓๒ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๑๐,๗๕๗,๒๕๓,๕๖๔.๗๕ บาท จำเลยที่ ๓๓ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๖,๑๘๒,๐๔๕,๗๑๔ บาท จำเลยที่ ๓๖ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๔,๘๗๔,๘๓๕,๕๐๕.๗๕ บาท จำเลยที่ ๓๗ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๑๖๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๓๘ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๒,๔๑๕,๕๖๒,๖๑๕ บาท จำเลยที่ ๓๙ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๒,๕๓๖,๗๕๘,๖๕๕ บาท

จำเลยที่ ๔๐ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๕,๓๑๔,๕๐๘,๒๕๕.๒๕ บาท จำเลยที่ ๔๑ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๑๑,๓๔๕,๑๒๗,๑๒๗.๗๕ บาท จำเลยที่ ๔๒ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๑๖๐,๕๐๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๔๓ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๑๓,๕๑๕,๐๕๖,๘๐๒.๕๗ บาท จำเลยที่ ๔๔ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๑๐,๖๔๒,๖๓๐,๖๕๐ บาท จำเลยที่ ๔๕ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๗,๒๔๗,๒๖๓,๖๑๒ บาท จำเลยที่ ๔๖ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๕,๕๕๖,๕๘๑,๖๒๖ บาท และจำเลยที่ ๔๗ มีมติให้จ่ายเงินจำนวน ๕,๗๕๕,๖๖๑,๐๖๕.๗๕ บาท การกระทำของจำเลยดังกล่าวทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับความเสียหาย คือ เงินที่ได้อนุมัตินำไปจ่ายคืนผู้ตั้งคม ๑๓,๖๗๕,๕๕๖,๘๐๒.๗๕ บาท จ่ายให้แก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒,๓๔๗,๕๐๘,๔๓๓.๑๕ บาท รวมเป็นเงิน ๑๖,๐๒๓,๕๐๕,๒๓๕.๙๐ บาท ระหว่างการไต่สวนคดีนี้หน่วยงานที่ได้รับเงินไปแล้วได้คืนเงินมาให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวน ๑,๑๖๕,๒๕๐,๓๗๐ บาท คงเหลือส่วนที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเสียหายจำนวน ๑๔,๘๖๒,๒๕๔,๘๖๕.๔๕ บาท ซึ่งการนำเงินออกไปจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจำนวนดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดแล้ว ส่วนการนำเงินไปใช้หลังจากการกระทำความผิดนั้นเป็นคนละส่วนกับการที่จำเลยทั้งสี่สืบเจตน์ ดำเนินการให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเสียหายโดยเจตนาทุจริต และทำให้กระทรวงการคลังเสียหายเนื่องจากการขาดภาษีอากรที่เจ้าหน้าที่มิได้หักภาษี ณ ที่จ่าย จากส่วนลดจากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ดังกล่าว และภาษีมูลค่าเพิ่มจากยอดจำหน่ายสลากตามราคา รวมเป็นจำนวนเงิน ๘,๕๗๐,๗๔๐,๕๑๐.๒๒ บาท ทำให้กระทรวงมหาดไทยเสียหายในส่วนของภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งจะต้องชำระตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑๒ (๓ ก) ที่หักไว้ไม่ครบถ้วน โดยต้องชำระร้อยละ ๑๐ ของราคาสลาก แต่หักไว้เพียงร้อยละ ๐.๕ รวมเป็นเงินค่าเสียหาย ๑๒,๗๕๒,๑๕๒,๕๘๑.๕๐ บาท และค่าเสียหายของกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่นขาดรายได้ภาษีท้องถิ่นไป ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑๒ (๓) วรรคสอง ในอัตราร้อยละ ๒.๕ แห่งยอดที่จะต้องเสียภาษี เป็นจำนวนเงิน ๓๓๖,๖๓๕,๕๕๔.๒๕ บาท รวมเป็นค่าเสียหายของรัฐทั้งสิ้น ๓๖,๕๖๐,๗๗๓,๕๕๐.๕๑ บาท ซึ่งบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบใช้ความเสียหายดังกล่าวได้แก่ จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ซึ่งเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีมติให้เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว

และ ๒ ตัว (หอยบนดิน) ผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังนำเข้าคณะรัฐมนตรี และจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ซึ่งเป็นคณะรัฐมนตรีที่มีมติให้ดำเนินการนั้น โดยจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ที่เข้าประชุมดังกล่าวเป็นตัวการร่วมกัน และเป็นทั้งผู้ใช้ ผู้สนับสนุนให้คณะรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ มีมติ และจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐ ที่ร่วมประชุมและมีมติตามที่ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอนั้น ก็ต้องถือว่าเป็นตัวการร่วมกัน เป็นผู้ใช้ และเป็นผู้สนับสนุน ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและเจ้าพนักงานหรือพนักงานต้องดำเนินการตามมติดังกล่าวทั้งสามประการ ซึ่งจำเลยดังกล่าวต้องรับผิดชอบใช้ความเสียหายดังกล่าวเต็มจำนวน ส่วนจำเลยอื่นที่เป็นคณะกรรมการ สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุมมีมติในการอนุมัติโครงการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ต้องรับผิดชอบในความเสียหายในส่วนที่ตนเข้าประชุมและอนุมัติให้นำเงินรายได้ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จ่ายคืนสู่สังคมตามจำนวนที่แต่ละคน ได้อนุมัติไปในการประชุมของจำเลยที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล เพื่อให้มีการจ่ายเงินคืนสู่สังคมดังกล่าว เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ และเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และเป็นการใช้ให้เจ้าพนักงานหรือพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์ สำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๑๔๓ ๑๕๓, ๑๕๔ และ ๑๕๗ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑

เหตุเกิดที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถนนราชดำเนินกลาง แขวงตลาดยอก เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และสำนักนายกรัฐมนตรี ถนนนครปฐม แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เกี่ยวพันกัน จำเลยที่ ๑ เป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขคำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ ของศาลนี้ ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่สืบเจตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๘๐, ๘๑, ๑๔๓ ๑๕๒, ๑๕๓, ๑๕๔ และ ๑๕๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และขอให้จำเลยทั้งสี่สืบเจต ร่วมกันหรือแทนกันคืนหรือใช้เงินตามจำนวนที่จำเลยทั้งสี่สืบเจตมีมติอนุมัติให้จ่ายไปจากเงินของ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล อันถือว่าเป็นเจ้าพนักงานยกออกทรัพย์ รวมจำนวน ๑๔,๘๖๒,๒๕๔,๘๖๕.๕๔ บาท และนับโทษจำเลยที่ ๑ ต่อจากโทษของจำเลยที่ ๑ ในคดีหมายเลขคำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ ของศาลนี้

จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔๗ ให้การปฏิเสธ ส่วนจำเลยที่ ๑ หลบหนีไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาคดีครั้งแรก ศาลมีคำสั่งให้ออกหมายจับและจำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ ๑ ชั่วคราว

ระหว่างพิจารณา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ ศาลอนุญาต

ทางใต้สวนพยานหลักฐานจากการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบรายงานสรุปการตรวจสอบใต้สวนของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า เดิมคณะรัฐมนตรีมีมติในเรื่องการขออนุญาตออกสลากการกุศลงวดพิเศษของหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

(๑) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๒๗ เห็นชอบตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ห้ามไม่ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือบุคคลใดออกสลากตามกฎหมายว่าด้วยการพนันหรือดำเนินการโดยวิธีอื่นในลักษณะทำนองเดียวกัน เว้นแต่สลากกาชาดและสลากออมสิน

(๒) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๘ ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ที่จะเสนอขออนุมัติออกสลากงวดพิเศษส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอความเห็นและหารือร่วมกันกับกระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย ส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และสำนักงานประมาณ เมื่อได้ข้อยุติประการใดก็ให้ดำเนินการไปตามนั้นแล้วให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

(๓) คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๘ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอเกี่ยวกับเรื่องการออกสลากงวดพิเศษ โดยกำชับให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอความเห็นชอบและหารือร่วมกับกระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย ส่วนราชการเจ้าของเรื่องและสำนักงานประมาณ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้จัดประชุมเพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีร่วมกับผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงานประมาณ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๘ ที่ประชุมได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตคำขออนุญาตออกสลากงวดพิเศษดังนี้

๑. รายได้จากการออกสลากงวดพิเศษต้องนำไปใช้จ่ายในโครงการตามนโยบายรัฐบาล และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนราชการต้องจัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายแต่ละรายการเช่นเดียวกับการเสนอขอใช้งบประมาณแผ่นดินของโครงการต่าง ๆ

๒. โครงการตามข้อ ๑ มีความจำเป็นต้องดำเนินการแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการจากงบประมาณแผ่นดิน โดยมีความเห็นสำนักงบประมาณที่ไม่ให้การสนับสนุนงบประมาณประกอบมาด้วย

๓. ส่วนราชการเจ้าของโครงการที่ขอออกสลากงวดพิเศษต้องเสนอเรื่องผ่านกระทรวงเจ้าสังกัด พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและเป้าหมายในการใช้จ่ายเงินให้ชัดเจน โดยกระทรวงเจ้าสังกัดต้องควบคุมดูแลและการใช้จ่ายเงินตามโครงการต้องได้รับการตรวจรับรองจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินด้วย หากโครงการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดซื้อจัดหาให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ

๔. การออกสลากงวดพิเศษครั้งต่อไปให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเคร่งครัด คือทุกกรณีจะต้องส่งเรื่องให้กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงบประมาณ พิจารณาให้ความเห็นเสียก่อน กรณีเป็นแผนงาน/โครงการต้องส่งให้สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย แล้วนำผลการพิจารณาเสนอคณะทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๘ และวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๓๘ ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป หลักการดังกล่าว คณะกรรมการได้นำเสนอนายกรัฐมนตรี และได้รับการอนุมัติตามข้อเสนอของคณะกรรมการ

จำเลยที่ ๑ ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ และมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีในรัฐบาลของจำเลยที่ ๑ ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ คดีนี้ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ เรื่อง การศึกษาแนวทางการดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ครั้งแรก และคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีการประชุมเรื่องดังกล่าวตลอดมา ต่อมาจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรี ได้เรียกจำเลยที่ ๓๑ ซึ่งเป็นประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และจำเลยที่ ๔๒ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปพบสั่งให้รีบดำเนินการในเรื่องดังกล่าว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้จัดให้มีการทำวิจัยสัมมนาเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะนำหวยใต้ดินมาทำให้ถูกกฎหมาย ช่วงต้นปี ๒๕๔๖ รัฐบาลมีนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพลและเจ้ามือหวยใต้ดินให้หมดไปอย่างจริงจัง โดยไม่เกรงกลัวอิทธิพลหรือผลกระทบทางการเมือง จำเลยที่ ๑ ได้สั่งให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยจัดพิมพ์สลากใบออกจำหน่ายโดยไม่ต้องรอเครื่องพิมพ์จำหน่าย พร้อมทั้งได้เชิญจำเลยที่ ๑๐

ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง จำเลยที่ ๓๑ และจำเลยที่ ๔๒ ไปพบและสั่งการให้รับ
ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำเงินรายได้คืนสู่สังคมโดยด่วน
ต่อมาวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๖ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล
ประกอบด้วยจำเลยที่ ๓๑, ๓๓, ๓๕, ๓๗, ๔๑ และ ๔๒ ได้ร่วมกันมีมติดังต่อไปนี้คือ ๑. อนุมัติให้
ดำเนินโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ชั่วคราว โดยผ่านการสื่อสาร
แห่งประเทศไทยเพื่อนำรายได้ไปใช้เพื่อการศึกษาและสาธารณประโยชน์ โดยเริ่มจำหน่ายด้วยระบบ
พิมพ์สลากใบตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ซึ่งเมื่อสำนักงานจัดหาระบบจำหน่ายสลาก
ด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ได้แล้วก็ให้ยุติ และให้ผู้แทนจำหน่ายเข้าสู่ระบบต่อไป
๒. เห็นชอบกับการจัดสรรรายได้การจำหน่ายครั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานไม่เกินร้อยละ ๒๐
โดยแบ่งเป็นร้อยละ ๐.๕ เป็นภาษีการพนัน ร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงาน
ร้อยละ ๑๕ เป็นส่วนลดของผู้แทนจำหน่าย โดยแบ่งเป็นร้อยละ ๑๒ ให้ผู้แทนจำหน่าย ร้อยละ ๑
ให้การสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นค่าตอบแทน ร้อยละ ๒ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นค่าตอบแทน
ส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริหาร จะนำสมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้สำหรับจ่ายเงินรางวัล
และรางวัลพิเศษ ๓. ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการกำหนด
คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และจำนวนผู้แทนจำหน่าย และผู้เดินจำหน่ายในแต่ละพื้นที่เพื่อขึ้นทะเบียน
และควบคุมต่อไป ๔. อนุมัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปดำเนินการจัดทำข้อตกลงขอเบิกเงิน
เกินบัญชีกับธนาคารออมสินในวงเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินสำรองรับการจ่ายเงิน
รางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว กรณีถูกเงินรางวัลเกินกว่าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
จัดสรรไว้ และให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลศึกษาและกำหนดแนวทางป้องกันความเสี่ยง
ในการจ่ายเงินรางวัลด้วย และในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖
คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีมติให้จ่ายเงินรางวัลสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว
โดยไม่จำกัดจำนวนยอดจำหน่ายของแต่ละหมายเลข และให้ทำหนังสือขออนุญาตการออกรางวัล
สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จากกระทรวงมหาดไทย ภายหลังจากได้รับอนุมัติจาก
คณะรัฐมนตรี ฯลฯ หลังจากนั้นสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงการคลัง
ยกร่างหนังสือในนามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังลงนามถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอ
คณะรัฐมนตรี ต่อมาจำเลยที่ ๕ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ลงนามหนังสือฉบับลงวันที่

๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมโดยอ้างถึงนโยบายรัฐบาลที่จัดให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจังในด้านการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ซึ่งกระทำผิดกฎหมาย และในหนังสือดังกล่าวได้เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมเสนอมาด้วย โดยหลักการของโครงการดังกล่าวมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการคือ

๑. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยจำหน่ายตามความต้องการของผู้ซื้อเพื่อนำรายได้คืนสู่สังคม

๒. ราคาสลาก

ระยะที่ ๑ ระยะจำหน่ายสลากด้วยใบ จะมีราคาฉบับละ ๒๐ บาท ๕๐ บาท และ ๑๐๐ บาท

ระยะที่ ๒ ระยะจำหน่ายด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ ราคาจำหน่ายหน่วยละ

๑๐ บาท

๓. ผลการออกรางวัลจะใช้ผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวดหรือผลการออกรางวัลที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนด

๔. รูปแบบรางวัลและเงินรางวัล

สลากที่จำหน่ายมี ๕ ประเภท มีจำนวนรางวัลและเงินรางวัล ดังนี้

(๑) สลากเลขท้าย ๓ ตัว รางวัลที่ ๑ แบบตรงเลขตรงหลัก (สลาก ๓ ตัวตรง) มี ๑ รางวัล รางวัลละ ๕,๐๕๐.๕๐ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๕,๐๐๐ บาท ต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๒) สลากเลขท้าย ๓ ตัว รางวัลที่ ๑ แบบเลขไม่ตรงหลัก (สลาก ๓ ตัวตัด) มี ๖ รางวัล รางวัลละ ๑,๐๑๐.๑๐ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๑,๐๐๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๓) สลากเลขท้าย ๓ ตัว รางวัลเลขท้าย ๓ ตัว (สลาก ๓ ตัวล่าง) มี ๔ รางวัล รางวัลละ ๑,๒๖๒.๖๒ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๑,๒๕๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๔) สลากเลขท้าย ๒ ตัว รางวัลที่ ๑ (สลาก ๒ ตัวบน) มี ๑ รางวัล รางวัลละ ๖๕๖.๕๖ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๖๕๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

(๕) สลากเลขท้าย ๒ ตัว แบบเลขตรงหลัก (สลาก ๒ ตัวล่าง) มี ๑ รางวัล รางวัลละ ๖๕๖.๕๖ บาท เมื่อหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย คงเหลือเงินรางวัล ๖๕๐ บาทต่อราคาสลาก ๑๐ บาท

ทั้งนี้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอาจกำหนดรางวัลพิเศษนอกเหนือจากเงินรางวัลสลากที่กำหนดข้างต้นและปรับเปลี่ยนเงินรางวัลได้ตามความเหมาะสม สำหรับการจำหน่ายในระยะที่ ๑ ซึ่งจำหน่ายด้วยสลากใบจะมี ๔ ประเภท ได้แก่ สลาก ๑ ตัวตรง สลาก ๑ ตัวโด้ สลาก ๒ ตัวบน และสลาก ๒ ตัวล่าง

๕. การจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายให้จัดสรร ดังนี้

๕.๑ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานไม่เกินร้อยละ ๒๐ โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายด้านการจำหน่ายรวมค่าตอบแทนผู้ที่เกี่ยวข้องไม่เกินร้อยละ ๑๕ เป็นภาษีการพนันร้อยละ ๐.๕ โดยปรับเปลี่ยนสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังกล่าวเพื่อความเหมาะสมได้

๕.๒ ส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริหารงานจะนำมาสมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้สำหรับจ่ายเงินรางวัลสลาก และภายหลังจากหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว หากกองทุนมีเงินส่วนเกินเหลือเหมาะสมเพียงพอ ในแต่ละช่วงเวลาจะจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนสู่สังคมเพื่อสนับสนุนการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคม และสาธารณประโยชน์อื่นๆ ต่อไป

สำหรับการกำหนดรายละเอียดรางวัลพิเศษรวมทั้งการกำหนดส่วนลดและค่าตอบแทนให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล

๕.๓ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ ขั้นตอน อนุมัติ และควบคุมการบริหารกองทุนเงินรางวัลโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

๕.๔ เงินที่จัดสรรไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัลถ้าผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับภายในกำหนด ให้นับรวมเป็นรายได้ของกองทุนเงินรางวัล

๖. การลดหย่อนและการยกเว้นภาษีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๑ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อหารายได้สนับสนุนด้านการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคมและสาธารณประโยชน์อื่นๆ ได้รับการลดหย่อนและยกเว้นภาษี ดังนี้

๖.๑ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ว่า “(๔) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการสาธารณกุศล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลร้อยละ ๐.๕ แห่งยอดราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย”

๖.๒ ตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕ จตุทศ ให้ยกเว้นรัษฎากรดังต่อไปนี้แก่การออกสลากการกุศลงวดพิเศษที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

(๑) ภาษีเงินได้ตามส่วน ๒ และส่วน ๓ หมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินรางวัลซึ่งยอมให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๑.๐ ของรางวัลโดยไม่ขอรับเงินภาษีที่ถูกหักไว้คืน หรือไม่ขอเครดิตภาษีที่ถูกหักไว้คืน ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(๒) ภาษีเงินได้ตามส่วน ๒ และส่วน ๓ หมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลาก

(๓) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากรสำหรับการขายสลาก

ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินได้หรือการขายนั้นจะได้รับหรือได้กระทำก่อนหรือหลังวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

จำนวนที่ ๑๐ ได้นำหนังสือของจำนวนที่ ๕ เสนอจำนวนที่ ๑ โดยไม่ได้ผ่านสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีและไม่ได้ผ่านรองนายกรัฐมนตรีที่มีหน้าที่กลั่นกรองเรื่องเข้าคณะกรรมการ และจำนวนที่ ๑ นำเรื่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการในวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ โดยนำเสนอเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติม คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอในสาระสำคัญ โดยสรุปมติเป็น ๓ ประการ คือ

๑. เห็นชอบในหลักการโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน)
๒. เห็นชอบให้นำรายได้ส่วนเกินของกองทุนเงินรางวัลหลังหักค่าใช้จ่ายในการบริหารงานและการจ่ายเงินรางวัลกลับคืนสู่สังคม
๓. เห็นชอบกรณีรายได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลากเพื่อไปจำหน่ายของผู้แทนจำหน่ายในระยะที่ ๒ ที่จำหน่ายด้วยเครื่องจำหน่ายสลากอิเล็กทรอนิกส์ ไม่ได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีตาม

พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕ จตุทศ (๒)

หลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติดังกล่าวแล้ว ได้มีการนำหนังสือของกระทรวงการคลังที่มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีได้นำเข้าคณะรัฐมนตรีและมีมติไปนั้น ไปลงรับที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ จากนั้นสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ จนถึงงวดที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จึงได้ยกเลิก และต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลลงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นไป ซึ่งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว รวมทั้งสิ้น ๘๐ งวด โดยในการดำเนินการเกี่ยวกับรายได้ของเงินที่ได้จากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว คณะรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์สำหรับแก้ไขปัญหาเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส โดยมีจำนวนที่ ๔ ซึ่งเป็นรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน พิจารณาแนวทางการใช้ประโยชน์จากเงินรายได้ที่ได้รับการจัดสรรจากกองทุนรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งต่อมาได้มีการนำเงินรายได้ส่วนที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายดำเนินการและจ่ายเงินรางวัลแล้วไปย่ำคืนสู่สังคมตามมติของคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์ และจ่ายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมเป็นเงินที่จ่ายไปจากรายได้ของการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จำนวน ๑๖,๐๒๗,๕๐๕,๒๓๕.๕๔ บาท โดยมีการนำไปใช้จ่ายในโครงการแก้ไขปัญหาเด็กเร่ร่อน เด็กพิการ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์ขององค์กรเอกชนสาธารณประโยชน์ และหน่วยงานของรัฐ โครงการเขียนเรียงความสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อขอรับทุนการศึกษาตามนโยบายของรัฐบาล การจัดซื้อรถพยาบาลฉุกเฉินระดับสูงของกระทรวงสาธารณสุข การประกันภัยแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษามุสลิมอาสาสมัครสาธารณสุข และโครงการ ๑ อำเภอ ๑ ทุน ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ และจ่ายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นค่าตอบแทน ส่วนในเรื่องการยกเว้นและลดหย่อนภาษีอากรที่เกี่ยวข้องนั้น ได้ดำเนินการโดยยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร

ว่าด้วยการยกเว้นรัชฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ และตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ทำหนังสือด่วนที่สุดฉบับลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงกระทรวงมหาดไทยขออนุมัติออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยจำหน่าย ตามความต้องการของผู้ซื้อเพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนผู้มีรายได้น้อยตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป และลดหย่อนภาษีการพนันเหลือร้อยละ ๐.๕ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือด่วนที่สุด ฉบับลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ อนุมัติให้สำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบ เลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป สำหรับการชำระภาษีการพนันเป็นไปตามข้อ ๑๒ (๓) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และในหนังสือของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวได้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอไปยื่นคำขอออกสลากพิเศษแบบ เลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ต่อเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตประจำท้องที่ที่จะออกสลากดังกล่าว ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ (๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความใน พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ โดยให้นำหนังสือของกระทรวงมหาดไทยไปแสดงด้วย ทำให้ภาษีอากรในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มขาดไป ๘,๘๐๕,๑๕๕,๗๓๗.๓๘ บาท ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ของส่วนลดการจำหน่ายขาดไป ๑๖๑,๕๘๕,๐๘๕.๒๔ บาท ภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑ (๔) ขาดไป ๑๒,๗๕๒,๑๕๒,๕๘๑.๕๐ บาท และภาษีท้องถิ่นตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ ข้อ ๑๒ ขาดไป ๓๓๖,๖๓๕,๕๕๔.๒๕ บาท

หลังจากที่ได้มีการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕ มีรายได้จากการออกสลากดังกล่าวรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๒๓,๓๓๕,๘๕๐,๗๓๐ บาท โดยมีการจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานที่ขอรับเงินสนับสนุน จากโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ในปีงบประมาณ ๒๕๔๗ จำนวน

๒,๔๔๕,๘๓๑,๖๑๕ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๔๘ จำนวน ๕,๘๒๖,๗๒๗,๐๔๕ บาท ปีงบประมาณ ๒๕๔๙ จำนวน ๕,๑๐๕,๔๒๒,๓๑๕.๗๕ บาท ซึ่งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้อนุมัติให้จ่ายเงินคืนผู้สังคมและจ่ายเงินให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ตามมติคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรม ส่วนการหักภาษีที่จ่าย จากการจ่ายเงินรางวัลจากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และรางวัลแจ็กพ็อตในอัตราร้อยละ ๑ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๕ จตุทศ นำส่งกรมสรรพากร ภายในวันที่ ๗ ของเดือนถัดไป

เงินรางวัลของสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และเงินรางวัลแจ็กพ็อต ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงงวดวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๔๕ แยกเป็นเงินรางวัล ๖๘,๑๑๕,๕๐๖,๗๐๐ บาท เงินรางวัลแจ็กพ็อต ๑,๑๒๖,๕๒๒,๘๒๘.๒๘ บาท รวมเป็นเงินรางวัลทั้งสิ้น ๖๙,๒๔๒,๘๒๘,๕๒๘.๒๘ บาท ในการจัดสรรรายได้จากการจำหน่ายตามมติคณะรัฐมนตรีและมติคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้กำหนดดังนี้ ร้อยละ ๔.๕ เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ร้อยละ ๑๒ เป็นส่วนลดให้ผู้แทนจำหน่าย ร้อยละ ๓ เป็นค่าตอบแทนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ ๐.๕ เป็นค่าภาษีการพนันจ่ายให้กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่เหลือร้อยละ ๘๐ สมทบเข้ากองทุนเงินรางวัลเพื่อนำไปใช้จ่ายสำหรับการจ่ายเงินรางวัลสลากและภายหลังจากการหักค่าบริหารกองทุนและการประกันความเสี่ยงในการจ่ายเงินรางวัลแล้ว หากกองทุนมีเงินส่วนเกินเหลือเหมาะสมเพียงพอต่อช่วงเวลาจะต้องจัดสรรรายได้ส่วนเกินดังกล่าวคืนผู้สังคม เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นอกจากที่แบ่งให้เป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลร้อยละ ๔.๕ แล้วไม่มีรายได้ในโครงการนี้ นำส่งเป็นรายได้แผ่นดินแต่อย่างใด

ก่อนเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เคยดำเนินการออกสลากพิเศษ (ที่ไม่ใช่สลากการกุศลงวดพิเศษ) แต่ได้ออกสลากพิเศษตามมติเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๔ ครั้งแรกงวดประจำวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยขออนุญาตกระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และนำรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายไปใช้จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดสรรเงินรายได้ของโครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์จากรายได้ โดยการออกสลากพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอาจขาดทุนได้ และสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยขาดทุนรวม ๗ งวด คือ งวดประจำวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ขาดทุนจำนวน ๑๑๔,๕๘๐,๑๘๒.๐๕๕ บาท งวดประจำวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ขาดทุน ๙๒,๕๕๖,๑๒๐.๔๘ บาท งวดประจำวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ขาดทุน ๒๘๘,๗๒๒,๘๖๕.๗๔ บาท งวดประจำวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ขาดทุน ๑๒๗,๗๖๒,๗๖๕.๕๘ บาท งวดประจำวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ ขาดทุน ๔๕,๕๗๖,๗๘๑.๔๑ บาท งวดประจำวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ขาดทุน ๕๔๗,๑๕๓,๗๗๑.๒๕ บาท งวดประจำวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ขาดทุน ๕๑,๔๘๐,๗๖๗.๐๗ บาท รวม ๗ งวด ขาดทุนเป็นเงิน ๑,๖๖๘,๑๕๒,๐๖๐.๐๒ บาท สำหรับการออกสลากการกุศลงวดพิเศษที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยดำเนินการจะต้องเป็นเรื่องที่หน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดต้องการใช้เงินเพื่อการกุศลโดยเฉพาะโดยผ่านกระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานประมาณ ซึ่งหน่วยงานนั้นมีเงินไม่พอที่จะดำเนินการ จึงขออนุมัติและได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี นอกจากนี้สลากการกุศลงวดพิเศษที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เคยออกมามีเงื่อนไขในการจ่ายเงินรางวัลเป็นทำนองเดียวกับเงื่อนไขในการจ่ายเงินรางวัลของสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งจะไม่มีโอกาสขาดทุน และหลักการในการออกสลากการกุศลนั้นจะระบุชัดเจนว่าต้องเป็นสลากการกุศลงวดพิเศษซึ่งอาจจะไม่ใช่งวดเดียว แต่ต้องมีขอบเขตจำกัดในเรื่องจำนวนงวดหรือจำนวนเงินที่ต้องการนำไปใช้ในการกุศล ส่วนการออกสลากพิเศษเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ไม่มีจำกัดงวด และไม่มีจำกัดเงิน

กระทรวงการคลังและกระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือถึงประธานคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ร้องทุกข์กล่าวโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่เป็นผู้ใช้ ตัวการและสนับสนุนในการกระทำความผิดอาญา คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการไต่สวนจำเลยทั้งสี่สืบเจตตามข้อกล่าวหาในคดีนี้ หลังจากนั้นกระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้หารือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ดังกล่าวไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งต่อมาได้มีความเห็นตามเรื่องเสร็จที่ ๕๖๘ - ๕๖๙/๒๕๔๙ สรุปได้ว่า การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการภายในกรอบวัตถุประสงค์ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามมาตราดังกล่าวได้ ต่อมา คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) มีมติให้ส่งสำนวนการตรวจสอบไปสอบสวนให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจตตามความเห็นของคณะอนุกรรมการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ แต่อัยการสูงสุดเห็นว่าสำนวนการตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ยังไม่สมบูรณ์ จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาสำนวนร่วมกับผู้แทนของอัยการสูงสุดแต่ตกลงกันไม่ได้ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) จึงแต่งตั้งนายความยื่นฟ้องจำเลยทั้งสี่สืบเจตเป็นคดีนี้

พิเคราะห์แล้ว มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามข้อต่อสู้ของจำเลยเป็นประการแรกว่า ฟ้องโจทก์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยจำเลยต่อสู้ว่า ฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายว่าฝ่ายจำเลยกระทำความผิดอย่างไรร่วมกับใคร แบ่งหน้าที่กันอย่างไร ใครสั่งการและบงการอย่างไร ปฏิบัติหน้าที่มีขอบและทุจริตอย่างไร แบ่งปันผลประโยชน์กันอย่างไร ททรัพย์ที่ยักยอกเป็นของใครหรืออยู่ในความครอบครองของใคร ยักยอกไปเมื่อใด ทั้งคำฟ้องของโจทก์ขัดกันเองเนื่องจากโจทก์อ้างว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่กลับกล่าวหาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลว่าไม่ดำเนินการนำส่งรายได้ให้เป็นไปตามกฎหมาย คำขอท้ายฟ้องไม่ระบุให้จำเลยคืนหรือใช้เงินแก่ใครหรือหน่วยงานใด เห็นว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือมีข้อความตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ และต้องมีข้อความเป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องการร้ายผิดปกติ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐานให้ชัดเจนพอที่จะดำเนินกระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้ ซึ่งตามคำฟ้องโจทก์ปรากฏว่า โจทก์บรรยายว่าจำเลยทั้งสี่สืบเจตร่วมกันกระทำความผิดต่อกฎหมายโดยระบุรายละเอียดสถานะทางกฎหมายของจำเลยแต่ละคนอย่างชัดเจนว่าคนใดเป็นเจ้าของพนักงานคนใดเป็นพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจหน้าที่และความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันในทางคดีอย่างไร ต้องรับผิดภายใต้กฎหมายและบทบัญญัติมาตราใดไว้อย่างชัดเจน

โดยโจทก์บรรยายถึงความเป็นมาในคดีนี้ เริ่มต้นจากคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ประกอบด้วย
จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ร่วมจัดทำโครงการให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
ออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) เพื่อให้ นำรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย
ในการดำเนินการตามโครงการคืนสู่สังคม และให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามประมวลรัษฎากรและ
พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ เสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งประกอบด้วยจำเลยที่ ๑ ถึงที่ ๓๐
และคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติโครงการดังกล่าว ทั้งที่โครงการดังกล่าวอยู่นอกกรอบวัตถุประสงค์ของ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำเลยที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลและคณะรัฐมนตรี
ต่างเป็นตัวการร่วมที่แบ่งหน้าที่กันทำ และต่างเป็นผู้ก่อให้เกิดฝ่ายกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และ ๕ ทั้งการที่ฝ่ายจำเลยดังกล่าวร่วมกันมีมติ
ให้นำเงินรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการคืนสู่สังคม ถือเป็น การเลี่ยงไม่นำเงินส่ง
เป็นรายได้แผ่นดิน เป็นการนำเงินออกไปใช้โดยไม่มีสิทธิก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
เป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ มาตรา ๔ และ ๑๓ และพระราชบัญญัติ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ และ ๒๗ กับเป็นการก่อให้เกิดเจ้าพนักงาน
ที่มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์ จ่ายทรัพย์ไปโดยไม่ถูกต้องอันเป็นการเบียดบังยกยอทรัพย์เป็นของตน
หรือผู้อื่นโดยทุจริต และก่อให้เกิดเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์ จ่ายทรัพย์นั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์
สำหรับตนเองหรือผู้อื่น และการที่จำเลยที่ ๕ และที่ ๑๐ ร่วมกันมีมติดังกล่าวถือว่าเข้าไปมีส่วนได้เสีย
เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ตนมีหน้าที่
กำกับดูแลด้วย นอกจากนี้ การร่วมกันมีมติให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีตามพระราชบัญญัติการพนัน
พุทธศักราช ๒๔๗๘ และภาษีตามประมวลรัษฎากร ก่อให้เกิดการละเว้นไม่เรียกเก็บภาษี เป็นความผิดต่อ
พระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐
มาตรา ๕ จตุทศ (๒) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน
พุทธศักราช ๒๔๗๘ อันเป็นการก่อให้เกิดการละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีของเจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่
ที่มีหน้าที่เรียกเก็บ หรือตรวจสอบภาษีอากร เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔
และเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ โดยถือว่าจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑

และที่ ๔๒ เป็นผู้เข้าร่วมกับคณะรัฐมนตรีและสนับสนุนให้เจ้าพนักงานกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ ทั้งโจทก์มีคำขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๔, ๘๖, ๙๐, ๙๑, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓, ๑๕๔ และ ๑๕๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐ และ ๑๑ และขอให้จำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดร่วมกันหรือแทนกันคืนหรือใช้เงินตามจำนวนที่จำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดมีมติอนุมัติให้จ่ายไปจากเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอันถือว่าเป็นเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์รวมจำนวน ๑๔,๘๖๒,๒๕๔,๘๖๕.๕๔ บาท ซึ่งคำขอท้ายฟ้องนี้มุ่งหมายให้จำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดร่วมกันคืนหรือใช้เงินแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นเจ้าของเงินที่มีการอนุมัติให้จ่ายเงินออกไปนั่นเอง

ส่วนที่ฝ่ายจำเลยต่อสู้ว่า คำฟ้องของโจทก์ขัดกันเองเนื่องจากโจทก์อ้างว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่กลับกล่าวหาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลว่าไม่ดำเนินการนำส่งรายได้ให้เป็นไปตามกฎหมาย นั้น ก็เห็นว่าไม่ได้ขัดกันตามที่ฝ่ายจำเลยกล่าวอ้าง เพราะเป็นการบรรยายฟ้องให้เห็นว่าแม้เงินรายได้จะมีได้เกิดจากการจำหน่ายสลากที่ชอบด้วยกฎหมาย แต่จำเลยก็มีหน้าที่นำส่งเงินนั้นเป็นรายได้แผ่นดินต่อไป ดังนี้ องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า คำฟ้องโจทก์ได้บรรยายการกระทำความผิดของจำเลยแต่ละคนมาอย่างชัดเจน โดยละเอียดแล้วว่าจำเลยคนใดกระทำความผิดร่วมกับจำเลยคนใด และจำเลยแต่ละคนมีความผิดอย่างไร โดยระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิดพอสมควรที่จะทำให้จำเลยทั้งสี่สืบเจ็ดเข้าใจข้อหาได้ดี ทั้งอ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดแล้ว ฟ้องโจทก์จึงชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ และข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า ฟ้องโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ ๓๕ และคำขอในส่วนแบ่งที่ให้จำเลยร่วมกันใช้เงินคืนอยู่ในเขตอำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ โดยจำเลยที่ ๓๕ ต่อสู้ในปัญหาข้อกฎหมายว่า จำเลยที่ ๓๕ ไม่ได้กระทำความผิดในฐานะตัวการผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐๘ และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๕ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ ฟ้องโจทก์ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ ๓๕ จึงไม่อยู่ในเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เห็นว่า เนื้อความในหนังสือสำนักงานประมาณฉบับลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ ของจำเลยที่ ๓๘ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ ถึงประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล นั้น มีนัยสำคัญแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ ๓๘ ประสงค์จะแต่งตั้งให้จำเลยที่ ๓๕ ซึ่งเป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานประมาณเข้าเป็นกรรมการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ในฐานะผู้แทนสำนักงานประมาณ แทนที่จำเลยที่ ๓๘ ซึ่งขอลาออกจากการเป็นกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้ว ทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า ในการประชุมของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลตั้งแต่ครั้งที่ ๘/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากที่สำนักงานประมาณได้มีหนังสือดังกล่าวแจ้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้วเป็นต้นมา จำเลยที่ ๓๕ ก็ได้เข้าร่วมประชุมและร่วมลงมติอนุมัติให้มีการจ่ายเงินจากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว หลายครั้ง รวมเป็นเงิน ๒,๕๓๖,๗๘๘,๖๕๕ บาท ย่อมถือได้ว่าการเข้าร่วมประชุมและลงมติให้มีการจ่ายเงินของจำเลยที่ ๓๕ เป็นการทำหน้าที่กรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในฐานะผู้แทนสำนักงานประมาณโดยชอบแล้ว ทั้งการที่โจทก์บรรยายฟ้องว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีจำเลยที่ ๓๕ เป็นกรรมการคนหนึ่ง ได้ประชุมและมีมติอนุมัติเงินรายได้จากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว คืนสู่สังคมตามมติคณะรัฐมนตรี ถือว่าจำเลยที่ ๓๕ เป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ ๑ ถึง ที่ ๓๐ ซึ่งเป็นข้าราชการการเมืองกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตต้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๕ (๒) องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า คดีของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ ๓๕ จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สำหรับคำขอในส่วนแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาที่ให้จำเลยทั้งสี่สืบเจ้ากรรมร่วมกันหรือแทนกันคืนหรือใช้เงินตามจำนวนที่ได้จ่ายไปจากเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ถือว่าเป็นกรณีเจ้าพนักงานยกยอกทรัพย์ต้องคืนทรัพย์แก่ผู้เสียหายที่ต้องสูญเสียเงินไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ดังนั้นเมื่อผู้เสียหายอ้างว่ามีสิทธิจะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาที่ต้องสูญเสียไปเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยดังกล่าว โจทก์ซึ่งฟ้องคดีอาญานี้โดยใช้สิทธิฟ้องคดีแทนอัยการสูงสุด องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ด้วย คำขอในส่วนแพ่ง

จึงอยู่ในอำนาจของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า โจทก์มีอำนาจฟ้องหรือไม่ โดยฝ่ายจำเลยยกข้อต่อสู้คดีนี้

ในข้อแรกฝ่ายจำเลยให้การต่อสู้ว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ ปัญหานี้เป็นปัญหาที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญก็ได้วินิจฉัยไว้แล้วในคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๕๑ ว่า ประกาศฉบับดังกล่าวไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๖ วรรคห้า บัญญัติให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาด มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ดังนั้น ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า โจทก์มีอำนาจตรวจสอบโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (ห่วยบนดิน) ซึ่งเกิดขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕๔ มิใช่บุคคลในคณะรัฐมนตรี คณะที่ ๕๕ ซึ่งพ้นตำแหน่งตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ (๑) และการร้องทุกข์กล่าวโทษไม่ชอบ เพราะสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้มีส่วนกระทำความผิดอยู่ด้วย จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์และไม่มีเจตนาฟ้องร้องเนื่องจากถูกบังคับหรือไม่ เห็นว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ กำหนดให้โจทก์มีอำนาจตรวจสอบการดำเนินงานหรือโครงการที่ได้รับอนุมัติหรือเห็นชอบโดยบุคคลในคณะรัฐมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยผลของการปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นไปได้โดยทุจริตหรือประพฤตินชอบ ตรวจสอบสัญญา สัญญาสัมปทานหรือการจัดซื้อจัดจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการกระทำที่เอื้อประโยชน์แก่เอกชนโดยมิชอบ หรือมีการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ตรวจสอบการปฏิบัติราชการใด ๆ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือมีการกระทำที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบ รวมทั้งมีอำนาจตรวจสอบการกระทำของบุคคลใด ๆ ที่เห็นว่าเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือหลีกเลี่ยงกฎหมายว่าด้วยภาษีอากร อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ นอกจากนี้ ประกาศฉบับนี้ยังให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่เห็นควรตรวจสอบ เรื่องที่มีผู้เสนอข้อมูล หรือเรื่องที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของหน่วยงานอื่นด้วย โดยไม่ได้กำหนดว่าต้องมีการกล่าวโทษร้องทุกข์ก่อนอันเป็นการเปิดกว้างให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถตรวจสอบได้ทุกเรื่อง que เห็นควรตรวจสอบ ดังนั้น แม้ในทางใต้สวนจะได้รับความดั่งที่ฝ่ายจำเลยกล่าวอ้างว่า โครงการนี้มีได้เกิดขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งพันตำแหน่งตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย ไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ และไม่มีเจตนา ร้องทุกข์ก็ตาม แต่เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบเห็นควรตรวจสอบโครงการนี้ ก็ย่อมมีอำนาจตรวจสอบโครงการนี้ได้ข้อต่อสู้ของจำเลยฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า อัยการสูงสุดยังไม่ได้มีความเห็นแตกต่าง และโจทก์ยังไม่ได้ ใต้สวนเพิ่มเติมตามที่อัยการสูงสุดเสนอ และประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ ไม่ได้ให้อำนาจโจทก์ยื่นฟ้องคดีต่อศาล แต่ให้อำนาจเพียงยื่นคำร้องกรณีร้ายแรงผิดปกติเท่านั้น เห็นว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ ระบุว่า กรณีที่ คณะกรรมการตรวจสอบมีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริต ต่อหน้าที่ ให้ส่งรายงานเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อให้ดำเนินการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้ถือว่ามติของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในกรณีที่อัยการสูงสุด มีความเห็นแตกต่าง แต่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นยืนยันความเห็นเดิม ให้คณะกรรมการตรวจสอบ

มีอำนาจดำเนินการให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณา คดีนี้ แม้ฝ่ายจำเลยจะอ้างว่าอัยการสูงสุดเพียงแต่โต้แย้งว่าพยานหลักฐานข้อเท็จจริงในสำนวนการไต่สวน ของคณะกรรมการตรวจสอบโจทก์ยังไม่สมบูรณ์ โดยยังไม่ได้มีความเห็นแตกต่างหรือมีมติว่าจำเลยคนใด กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ได้ยืนยันว่าพยานหลักฐานในสำนวนการไต่สวนของ คณะกรรมการตรวจสอบสมบูรณ์แล้ว ย่อมถือได้ว่าอัยการสูงสุดมีความเห็นแตกต่างกับโจทก์แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องมีความเห็นแตกต่างเฉพาะว่าจำเลยคนใดกระทำความผิดหรือไม่เท่านั้น และแม้ประกาศ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ จะบัญญัติว่า ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีความเห็นแตกต่าง แต่คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นยืนยัน ตามความเห็นเดิม ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจดำเนินการให้มีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยไม่ได้ระบุให้มีอำนาจยื่นคำฟ้องด้วยก็ตาม แต่การระบุให้อำนาจ ยื่นคำร้องดังกล่าวนี้ย่อมหมายถึงการยื่นคำฟ้องด้วย เพราะประกาศข้อ ๕ ดังกล่าวระบุถึงกรณีที่ คณะกรรมการตรวจสอบมีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่อันเป็นความผิดทางอาญาด้วยมิใช่เฉพาะที่มีมติว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือบุคคลใดร้ายพิศปกติ อันจะทำให้มีอำนาจเฉพาะในการยื่นคำร้องขอให้ริบทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะเหตุร้ายพิศปกติดังที่ฝ่ายจำเลยกล่าวอ้างเท่านั้น และเมื่อประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ ให้อำนาจคณะกรรมการ ตรวจสอบโจทก์ฟ้องคดีเองได้หากอัยการสูงสุดมีความเห็นแตกต่าง ดังนั้น ผู้ที่มีอำนาจฟ้องจึงหาต้องจำกัด เฉพาะอัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ดังที่ฝ่ายจำเลย ต่อสู้ไม่

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนด ๑๔ วัน นับแต่วันตั้งคณะทำงาน ร่วมกับอัยการสูงสุดได้หรือไม่ และการฟ้องภายใต้อายุความตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ เป็นอำนาจเฉพาะ ของอัยการสูงสุดเท่านั้น เห็นว่า คดีนี้ แม้โจทก์จะยื่นฟ้องเกิน ๑๔ วัน นับแต่วันที่ไม้อาจหาข้อยุติ ระหว่างอัยการสูงสุดกับคณะกรรมการตรวจสอบโจทก์ได้ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑ วรรคสอง

ก็หาได้เป็นการตัดอำนาจฟ้องของโจทก์แต่อย่างใดไม่ เพราะโจทก์ได้ยื่นฟ้องภายในกำหนดอายุความตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒ แล้ว นอกจากนี้ การฟ้องคดีนี้ของโจทก์เป็นการฟ้องตามที่ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ ให้อำนาจไว้ แม้จะไม่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างอัยการสูงสุดและโจทก์ก็ตาม โจทก์ก็มีอำนาจฟ้องตามประกาศดังกล่าวได้อยู่แล้ว ทั้งประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ ก็มีได้ระบุบังคับไว้ว่ากรณีนี้คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องฟ้องภายใน ๑๔ วัน เช่นนี้ คณะกรรมการตรวจสอบโจทก์จึงมีอำนาจยื่นฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า โจทก์ลงชื่อในฟ้องไม่ครบ ๑๒ คน เป็นการชอบหรือไม่นั้น เห็นว่า ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะหนึ่ง จำนวน ๑๒ คน ดังรายชื่อที่ระบุไว้ โดยในวรรคท้ายกำหนดต่อไปว่า กรณีที่มีกรรมการว่างลง ให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ แต่ต้องมีกรรมการเหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการแทนกรรมการที่ว่างลง เช่นนี้ เมื่อนายจิริณี หะวานนท์ และนายสวัสดิ์ โชติพานิช กรรมการ ๒ คน ลาออกจากตำแหน่งกรรมการ กรรมการที่เหลืออยู่ ๑๐ คน ยังคงมีจำนวนเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด และแม้คณะรัฐมนตรีมิได้ใช้อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการแทนกรรมการที่ว่างลง กรรมการที่เหลืออยู่ก็ยังคงมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะลงชื่อฟ้องคดีต่อไปได้ ฟ้องโจทก์จึงชอบด้วยกฎหมาย

มีปัญหาต่อไปว่า การไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวนและคณะกรรมการตรวจสอบไม่ชอบ เพราะนำสำนวนของคณะอนุกรรมการตรวจสอบมาเป็นของคณะอนุกรรมการไต่สวน โดยไม่ได้สอบพยานเพิ่มเติมหรือไม่ เห็นว่า ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบว่าด้วยการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๕ แห่งประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ กำหนดว่า เมื่อปรากฏพฤติการณ์ว่าได้มีการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ คณะกรรมการอาจมีมติให้

ตรวจสอบมูลคดีก่อน หรือให้ไต่สวนผู้ถูกกล่าวหาแล้ววินิจฉัยมูลความผิดโดยไม่ต้องตรวจสอบก็ได้
ข้อ ๘ กำหนดว่า ในกรณีมีหลักฐานอันน่าเชื่อถือว่ามีกระทำความผิดก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ
ให้อำนาจคณะกรรมการตรวจสอบมีมติให้ไต่สวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนดำเนินการ
ไต่สวนแทนก็ได้ แล้วสรุปสำนวนเสนอคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยต่อไป ข้อ ๙ กำหนดว่า เมื่อคณะกรรมการ
ไต่สวนดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้จัดทำสำนวนเสนอต่อประธานกรรมการ ข้อ ๑๐
กำหนดให้ประธานกรรมการจัดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณาโดยด่วน ข้อ ๑๑ กำหนดให้คณะกรรมการ
พิจารณาข้อกล่าวหาจากสำนวนแล้วมีมติว่ามีมูลหรือไม่ ข้อ ๑๒ กำหนดว่า หากคณะกรรมการมีมติว่า
ข้อกล่าวหาใดมีมูลความผิดให้ดำเนินการตามประกาศตรวจสอบ และข้อ ๑๒ วรรคสอง กำหนดว่า
ในกรณีที่ได้ใช้ระเบียบนี้ตรวจสอบและไต่สวนในเรื่องใด ให้ถือพยานหลักฐานตามสำนวนตรวจสอบ
เป็นส่วนหนึ่งของสำนวนไต่สวนด้วย ซึ่งหมายถึงให้ถือพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคลและพยานเอกสาร
ตามสำนวนการตรวจสอบเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนด้วย คดีนี้คณะกรรมการตรวจสอบ
มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ต่อมา
คณะกรรมการตรวจสอบสรุปความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจสอบตามบันทึกลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๐
ที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบเห็นชอบให้ดำเนินการกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร กับพวกรวม
๔๕ คน จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน ที่มีนายอุดม เพ็องฟุ้ง เป็นประธานคณะกรรมการ
ตามคำสั่งที่ คตส. ๐๐๕/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ เมื่อคณะกรรมการไต่สวน
ไต่สวนแล้วเสร็จและเสนอต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งตามข้อ ๙ ของประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ กำหนดให้คณะกรรมการ
ตรวจสอบส่งรายงานเอกสารหลักฐานพร้อมทั้งความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการต่อไป ดังนี้
การดำเนินการของคณะกรรมการไต่สวน และคณะกรรมการตรวจสอบจึงเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย
และระเบียบข้างต้นแล้ว หากจำต้องให้พยานบุคคลมาให้การใหม่หรือมายืนยันตามคำให้การเดิม
ต่อคณะกรรมการตรวจสอบอีกไม่

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปเป็นไปตามคำร้องของจำเลยที่ ๒๗ ฉบับลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม
๒๕๕๑ ที่ขอให้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายเบื้องต้นว่า ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ
ที่เสนอให้มีการไต่สวนโดยระบุการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐทุกข้อครอบคลุม แต่ไม่ระบุให้ชัดเจน

ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบว่าด้วยการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕
ข้อ ๒๑ วรรคสาม ทำให้จำเลยที่ ๒๗ ไม่ทราบว่าถูกตรวจสอบตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ ข้อ ๕ ในวงเล็บใด เห็นว่า
การที่ระเบียบคณะกรรมการตรวจสอบว่าด้วยการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ พ.ศ. ๒๕๔๕
ข้อ ๒๑ วรรคสาม กำหนดว่า “ในกรณีที่มีความเห็นให้ไต่สวน ให้ระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำ
ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐในข้อใดและมีบุคคลใดตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาโดยมีพฤติการณ์และ
พยานหลักฐานเช่นใด” นั้น ถือเป็นข้อกำหนดภายในระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับ
คณะกรรมการตรวจสอบ ที่กำหนดบทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบในการแสดงความเห็นต่อ
คณะกรรมการตรวจสอบในกรณีที่เห็นควรให้มีการไต่สวนต่อไป ว่าต้องระบุถึงเหตุผลและพฤติการณ์แห่งคดี
รวมทั้งพยานหลักฐานต่าง ๆ ระเบียบข้อนี้หาได้มีผลบังคับให้คณะกรรมการตรวจสอบต้องปฏิบัติตาม
ระเบียบข้อนี้ต่อผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น แม้หากฟังได้ว่าความเห็นของคณะกรรมการ
ตรวจสอบจะไม่ระบุให้ชัดเจนตามที่จำเลยที่ ๒๗ ต่อสู้ ก็เป็นเรื่องที่คณะกรรมการตรวจสอบจะไปว่ากล่าว
กับคณะกรรมการตรวจสอบให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามระเบียบข้อดังกล่าวเอง ไม่มีผลให้
การตรวจสอบของคณะกรรมการตรวจสอบไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

ปัญหาต่อไปตามข้อต่อสู้ของฝ่ายจำเลยมีว่า คณะอนุกรรมการไต่สวนทำการไต่สวนข้อกล่าวหา
นอกเหนือหรือแตกต่างไปจากมติของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่ให้ทำการไต่สวนดำเนินคดีเฉพาะ
ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑, ๕๕, ๖๔, ๘๓, ๘๐, ๘๑ และ ๑๕๗ กับพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๘, ๑๐ และ ๑๑
ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑, ๕๕, ๘๓, ๘๖, ๘๐, ๘๑ และ ๑๕๗ แต่คณะอนุกรรมการ
ไต่สวนได้ไต่สวนเพิ่มเติมในข้อหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๖, ๑๔๗, ๑๕๒, ๑๕๓ และ ๑๕๔
กับพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ มาตรา ๕ การไต่สวน
จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า การที่คำสั่งคณะกรรมการตรวจสอบตามเอกสารหมายเลข จ. ๗
แผ่นที่ ๓๘๔ ระบุว่า “ในการดำเนินการไต่สวนของคณะอนุกรรมการ หากพบว่าผู้ถูกกล่าวหา
ได้กระทำความผิดฐานอื่น นอกเหนือจากคำกล่าวหาหรือเรียนที่ระบุในคำสั่งหรือกรณีที่ปรากฏต่อมาภายหลังว่า
การไต่สวนพาดพิงไปถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีส่วนร่วมกระทำความผิดหรือ
เป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดในเรื่องที่ไต่สวนนี้ ให้คณะอนุกรรมการตามคำสั่งนี้มีอำนาจดำเนินการ

‘ไต่สวนต่อไป’ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการตรวจสอบได้มอบให้คณะอนุกรรมการไต่สวนมีอำนาจตรวจสอบไต่สวนการกระทำความผิดฐานอื่นนอกเหนือจากกล่าวหาหรือเรียนได้ด้วยหากมีการพาดพิงไปถึงแม้คำสั่งดังกล่าวจะลงนามโดยนายนาม ยิ้มแย้ม ประธานคณะกรรมการตรวจสอบเพียงคนเดียวก็เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย การตรวจสอบไต่สวนของคณะอนุกรรมการไต่สวนจึงชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่าคณะกรรมการตรวจสอบโจทก์ไม่เคยสอบสวนหรือแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลยเกี่ยวกับการที่กรุงเทพมหานครฯ ได้ภาษีท้องถิ่น ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) มาก่อน การไต่สวนจึงไม่ชอบนั้น เห็นว่า ในชั้นไต่สวน โจทก์เพียงแต่แจ้งให้จำเลยทราบถึงพฤติการณ์แห่งคดีตามที่กล่าวหา ก็เป็นการเพียงพอแล้ว โดยไม่จำเป็นต้องระบุเลขมาตราหรือกฎหมาย หรือการกระทำความผิดทุกกรรมหรือทุกกระทงความผิด ก็ถือได้ว่าเป็นการแจ้งข้อกล่าวหาและไต่สวนโดยชอบด้วยกฎหมาย ข้อต่อสู้ของฝ่ายจำเลยฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยเรื่องอำนาจฟ้องข้อสุดท้ายว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเข้ามาเป็นคู่ความสวมสิทธิแทนโจทก์หรือไม่ เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์ และตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ มิได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้าเป็นคู่ความแทน เห็นว่า เมื่อคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ยึดอำนาจการปกครองได้สำเร็จ หัวหน้าคณะปฏิรูปการปกครองฯ ย่อมมีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งอันถือเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับแก่ประชาชนได้โดยชอบ และเมื่อคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ ฉบับที่ ๑๕ ข้อ ๓ แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๔๕ การแต่งตั้งย่อมมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายนับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ ทั้งสำนักราชเลขาธิการก็ได้มีความเห็นยืนยันการแต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ว่ามีผลสมบูรณ์สามารถบังคับใช้ได้ตามกฎหมายแล้ว เนื่องจากคณะปฏิรูปการปกครองฯ มีฐานะเป็นรัฐาธิปัตย์ มีอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียวปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง ขอส่งเรื่องการขอพระราชทานโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคืน เอกสารหมายเลข จ. ๓๗๔ ส่วนที่ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ มิได้กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้าเป็นคู่ความแทน นั้น เห็นว่า คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำ

ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) มีอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ ตามประกาศ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ข้อ ๕ วรรคสาม (๒) และประกาศ คณะปฏิรูปการปกครอง ฯ ดังกล่าว ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้มติของคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ที่ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลใดกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือร่ำรวยผิดปกติ ถือเป็นมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วย ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีอำนาจเข้ามาสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) ซึ่งสิ้นสุดหน้าที่ไปหลังจากวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ได้ ตามพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๐ เรื่อง การตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ พ.ศ. ๒๕๕๐

ดังนั้น องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่า โทกก็มีอำนาจฟ้อง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ มีมติในการประชุมคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอโครงการต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วคืนสู่สังคมกับให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษี เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๘ หรือไม่ นั้น เห็นว่า มาตรา ๕ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเรื่องของกรอบวัตถุประสงค์ในการดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลว่ามีขอบเขตมากน้อยเพียงใด ซึ่งมาตรา ๕ บัญญัติว่า “ให้จัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งขึ้นเรียกว่า “สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

(๒) จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

(๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล”

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจกระทำกรต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง การจัดซื้อ จัดหา จำหน่าย เช่า ให้เช่า ให้เช่าซื้อ แลกเปลี่ยน ถือกรรมสิทธิ์ ครอบครอง และการดำเนินกิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินและการเรียกร้องสิทธิอื่น ๆ ด้วย”

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๕ (๑) คือการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล ถือเป็นวัตถุประสงค์หลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการดำเนินการเพื่อหารายได้เข้ารัฐ ซึ่งตามทางใต้สวนได้ความว่า สลากกินแบ่งรัฐบาล หมายถึง สลากที่รัฐบาลมอบให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดให้เล่นและจำหน่ายเอง โดยได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย ผู้เล่นจะซื้อสลากและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะเป็นผู้ออกเลขเองโดยตรงด้วยวิธีการที่กำหนด ผู้เล่นซื้อสลากเพียง ๑ ฉบับสามารถถูกรางวัลได้หลายหมายเลขและรับรางวัลได้หลายรางวัลในเวลาเดียวกัน ส่วนเงินรางวัลต่าง ๆ เป็นไปตามที่กำหนดหลังสลาก หากจำหน่ายสลากได้ไม่หมด รางวัลอาจถูกลดลงได้ นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและวิธีจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายไว้อย่างชัดเจน ประการแรก สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เองโดยไม่ต้องขออนุญาตและประทับตราในการจำหน่ายตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ เนื่องจากได้รับยกเว้นตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ประการที่สอง การจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า ร้อยละหกสิบเป็นเงินรางวัลไม่น้อยกว่าร้อยละสิบแปดเป็นรายได้แผ่นดินและไม่เกินร้อยละสิบสองเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ประการที่สาม รายได้จากการจำหน่ายไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าภาษีใด ๆ ประการที่สี่ ผู้ถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องจ่ายค่าออกร้อยละ ๐.๕ ของเงินรางวัล และมีเมื่อพิจารณาการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลประกอบภาพรวมของบทบัญญัติต่าง ๆ ในพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ อันได้แก่ มาตรา ๒๒ ซึ่งบัญญัติถึงวิธีการจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายโดยให้นำเงินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๘ ส่งเป็นรายได้แผ่นดิน มาตรา ๒๖ ซึ่งบัญญัติให้เงินที่จัดสรรไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินรางวัลถ้ามีผู้มีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลไม่มาขอรับเงินรางวัลภายในกำหนดอายุความให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน มาตรา ๒๗ ซึ่งบัญญัติให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน หากมีเหลือให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกันไว้เป็นเงินสำรองได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน และมาตรา ๓๕ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำส่งเงินช่วยราชการที่ได้รับจากตัวแทนจำหน่ายเป็นรายได้แผ่นดินแล้ว ก็จะทำให้เห็นว่า บทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดรายรับรายจ่ายไว้เป็นการเฉพาะเพื่อให้เป็นไป โดยรัดกุม

มุ่งหมายให้นำเงินรายได้ที่ได้รับส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน ยิ่งไปกว่านั้น สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไม่มีทางขาดทุนจากการจำหน่ายสลากได้เพราะรางวัลที่ต้องจ่ายจะลดลงตามจำนวนเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย แต่จากทางใต้สวนเกี่ยวกับการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ข้อเท็จจริงได้ความว่า สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เป็นการออกตามมติ คณะรัฐมนตรี ในการออกจำหน่ายสลากต้องไปขออนุญาตและประทับตราสลากจากกระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ เงินรายได้จากการจำหน่ายไม่ได้กำหนดอัตราส่วน วิธีการจัดสรรเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายเช่นเดียวกับมาตรา ๒๒ แต่กำหนดให้นำเงินรายได้คืนสู่สังคม และกำหนดให้มีกรยกเว้นและลดหย่อนภาษีไว้ ซึ่งแตกต่างกับวิธีการออกสลาก จำหน่ายและจัดสรรเงิน ที่ได้จากการจำหน่ายของสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยสิ้นเชิง ทั้งสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ยังมีโอกาสขาดทุนได้ ดังนั้น การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จึงไม่ใช่ การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลตามความหมายของพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ (๑)

ส่วนมาตรา ๕ (๒) ที่เป็นวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์ สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ และมาตรา ๕ (๓) ที่เกี่ยวกับกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น ถือเป็นวัตถุประสงค์รองเพื่อให้การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการไปด้วยดี อย่างไม่ผิด กรณียุทธประสงค์ตามมาตรา ๕ (๒) ไม่เป็นประเด็นในคดีนี้ ส่วนมาตรา ๕ เป็นเพียง บทบัญญัติเสริมที่ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ ตามมาตรา ๕ เท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย สำหรับการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นกระทำการอื่นใด ที่เกี่ยวเนื่องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๕ (๓) หรือไม่นั้น เห็นว่า ต้องคำนึงถึงความเป็นมาและเจตนารมณ์ในการตรากฎหมายเป็นสำคัญด้วย ได้ความตามทางใต้สวนว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ตราขึ้น ภายหลังเกิดเหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองและมีการเผาสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ซึ่งแต่เดิมสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นเพียงหน่วยงานหนึ่งในกระทรวงการคลัง ที่ดำเนินการ ในรูปคณะกรรมการ มีอำนาจออกสลากกินแบ่งรัฐบาลและสลากการกุศล โดยสามารถเก็บเงินส่วนหนึ่ง ประมาณร้อยละ ๒๘ ½ ไว้ใช้ในโครงการการกุศลที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเห็นสมควรอนุมัติ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยหมายเหตุแสดงเหตุผลในการประกาศใช้กฎหมายฉบับนี้ว่า “โดยที่การออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

เป็นกิจการที่ปฏิบัติเกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง และเป็นกิจการที่มีรายได้รายจ่ายมากทั้งปริมาณและรายการสมควรมีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการนี้ปฏิบัติบุคคล และกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปโดยรัดกุม เป็นกิจจะลักษณะและเหมาะสม” อันแสดงว่า กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้มีหน่วยงานของรัฐดูแลรับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อหาเงินเข้ารัฐเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้มีการจัดสรรรายรับรายจ่ายตามกรอบที่กฎหมายวางไว้ด้วยความรอบคอบโปร่งใส มิใช่ตามอำเภอใจของผู้บริหารหน่วยงานหรือของรัฐ เนื่องจากการดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเกี่ยวข้องกับประชาชนและเงินจำนวนมาก ดังนั้น การกระทำที่จะถือว่าเกี่ยวเนื่องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น จะต้องอยู่ภายใต้กรอบเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ด้วย กล่าวคือ ต้องเกี่ยวเนื่องหรือเป็นประโยชน์แก่การดำเนินการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของกฎหมายนั่นเอง เพราะมิเช่นนั้นจะทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีอำนาจกระทำการใด ๆ ได้โดยไม่มีข้อจำกัดและอาจมีผลกระทบต่อการดำเนินกิจการหลักของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ ซึ่งเป็นการผิดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ต้องการกำหนดรายได้และรายจ่ายให้เป็นไปตามกรอบที่กฎหมายวางไว้เพื่อความรอบคอบโปร่งใสในการดำเนินการ คดีนี้ จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และมีการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวโดยมีวิธีการเล่นสลาก ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยอาศัยผลการออกรางวัลที่ ๑ และเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวดเป็นตัวกำหนดรางวัลและการจ่ายเงินรางวัล ไม่มีการจำกัดวงเงินในการเล่นและไม่จำกัดวงเงินรางวัลที่จะจ่าย ทั้งเงินรายได้ก็ไม่นำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการออกสลากพิเศษนี้ยังอาจทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องเสี่ยงต่อการขาดทุน จึงได้มีการทำสัญญาขอเบิกเงินกินบัญชีกับธนาคารในวงเงินถึงสองหมื่นล้านบาท เพื่อสำรองไว้จ่ายเงินหากมีการถูกรางวัลเกินกว่าที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดสรรไว้ โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จึงไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องหรือเพื่อประโยชน์แก่การออกสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๕ (๓) แต่อย่างใด

ส่วนที่ฝ่ายจำเลยต่อสู้ว่า สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เป็นสลากการกุศลและหน่วยงานราชการอื่นซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ในการขอออกสลากเคยขออนุญาตคณะรัฐมนตรีออกสลากการกุศลมาแล้ว นั้น ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนว่า เดิมเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๘ คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนดหลักเกณฑ์การขอออกสลากการกุศลหรือสลากงวดพิเศษในเบื้องต้นไว้ว่า

๑. รายได้จากการออกสลากงวดพิเศษต้องนำไปใช้จ่ายในโครงการตามนโยบายรัฐบาล และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนราชการต้องจัดทำรายละเอียดค่าใช้จ่ายแต่ละรายการ เช่นเดียวกับการเสนอขอใช้งบประมาณแผ่นดินของโครงการต่าง ๆ

๒. โครงการตามข้อ ๑ มีความจำเป็นต้องดำเนินการแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการ จากงบประมาณแผ่นดิน โดยมีความเห็นสำนักงานงบประมาณที่ไม่ให้การสนับสนุนงบประมาณประกอบด้วย

๓. ส่วนราชการเจ้าของโครงการที่ขอออกสลากงวดพิเศษต้องเสนอเรื่องผ่านกระทรวงเจ้าสังกัด พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและเป้าหมายในการใช้เงินให้ชัดเจน โดยกระทรวงเจ้าสังกัดต้องควบคุมดูแล และการใช้จ่ายเงินตามโครงการต้องได้รับการตรวจรับรองจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินด้วย หากโครงการดังกล่าวมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดซื้อจัดหาให้ดำเนินการตามระเบียบของทางราชการ

๔. การออกสลากงวดพิเศษครั้งต่อไป ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเคร่งครัด คือ ทุกกรณี จะต้องส่งให้กระทรวงการคลัง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานงบประมาณพิจารณา ให้ความเห็นเสียก่อน ในกรณีเป็นแผนงานหรือโครงการ ต้องส่งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย ต่อมาปี ๒๕๔๔ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โครงการหารายได้เพื่อการสาธารณประโยชน์ด้วยการออกสลากพิเศษ นอกจากนั้นกระทรวงการคลังยังได้มีคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณาโครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์เพื่ออนุมัติและให้ความเห็นชอบในการใช้เงินรายได้ พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์การขอเงินรายได้ โดยออกระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดสรรเงินรายได้ ของโครงการเพื่อการสาธารณประโยชน์จากรายได้โดยการออกสลากพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นการเปลี่ยนแปลง หลักเกณฑ์การขอออกสลากการกุศลเดิมที่หน่วยงานต่าง ๆ ขอออกสลากการกุศลที่ต้องขอออกสลาก เป็นราย ๆ ไปให้รัดกุมชัดเจนและเป็นระบบเดียวกัน โดยให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ เห็นว่า แม้โครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จะมีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ จัดสรรกลับคืนสู่สังคมและประชาชนโดยตรงในด้านการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคมและสาธารณประโยชน์ อื่น ๆ ก็ตาม แต่ลักษณะเนื้อหาและวิธีดำเนินการของโครงการแตกต่างจากโครงการหารายได้เพื่อการสาธารณประโยชน์ว่าด้วยการออกสลากพิเศษเมื่อโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่ได้กำหนดเป้าหมายการหารายได้ไว้ชัดเจน ทั้งรูปแบบการดำเนินการก็แตกต่างจาก สลากการกุศลหรือสลากพิเศษตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยดำเนินการ และการออกสลากพิเศษ ดังกล่าวก็ไม่มีกำหนดจำนวนงวดจำนวนเวลาและจำนวนเงินที่ต้องการดำเนินการไว้ชัดเจน ดังนั้น สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัวและ ๒ ตัว จึงไม่ใช่สลากการกุศลตามที่ฝ่ายจำเลยอ้าง ยิ่งกว่านั้น

การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว กลับเป็นการมอบภารกิจให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ต้องดำเนินการเสมือนเป็นภารกิจหลักควบคู่กับการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล อันเป็นการดำเนินการนอกวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เมื่อยังมีได้มีการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อรองรับการดำเนินการดังกล่าว จึงยอมเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ฉะนั้น จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด จึงเห็นได้ว่า การที่จำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ มีมติในการประชุมคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอโครงการต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคม เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๕ หรือไม่ และการประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการการเมืองในฐานะเจ้าพนักงานหรือไม่ เห็นควรวินิจฉัยในประเด็นที่ว่า การประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการการเมืองในฐานะเจ้าพนักงานหรือไม่เสียก่อน เห็นว่า นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี เป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติข้าราชการฝ่ายการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๒) (๓) (๖) และมาตรา ๕ และการเข้าประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นหน้าที่ในการบริหารราชการ บริหารกิจการของบ้านเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๕ และ ๓๘ และเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีในการประชุมคณะรัฐมนตรี ทั้งในการประชุมคณะรัฐมนตรีก็มีระเบียบว่าด้วยการเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ระเบียบว่าด้วยการประชุมของคณะรัฐมนตรี และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี การที่มีระเบียบของทางราชการออกมาเพื่อกำหนดหลักปฏิบัติในการดำเนินการและในการประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งการดำเนินการบางอย่างในการบริหารราชการแผ่นดินจะกระทำต่อเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินเร่งด่วน ทั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินก็ยังกำหนดตำแหน่งของเลขาธิการคณะรัฐมนตรีไว้ที่จะต้องรับผิดชอบต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเป็นข้าราชการฝ่ายการเมือง และต้องเข้าทำหน้าที่ตามบทกฎหมายที่กำหนดให้ข้าราชการฝ่ายการเมืองจะต้องปฏิบัติ ดังนั้น การประชุมคณะรัฐมนตรีจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการการเมืองในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมายแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๘ หรือไม่ เห็นว่า ได้วินิจฉัยไปแล้วข้างต้นว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๘ ทั้งการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่ใช่สลากการกุศล เพราะลักษณะเนื้อหาและวิธีดำเนินการของโครงการแตกต่างจากโครงการหารายได้เพื่อการสาธารณประโยชน์ว่าด้วยการออกสลากพิเศษตามที่เคยดำเนินการมา ทั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะหารายได้ไปใช้ในการกุศล เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขึ้นมาก็เพื่อหาเงินรายได้ส่งเป็นรายได้แผ่นดิน และวางระบบเรื่องรายรับและรายจ่ายของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอย่างชัดเจนและรัดกุม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำเงินไปใช้จ่ายอย่างไม่เหมาะสม แม้ฝ่ายจำเลยจะอ้างว่า วัตถุประสงค์ของการออกสลากพิเศษแบบ ๓ ตัว และ ๒ ตัว สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลที่ต้องการปราบปรามผู้มีอิทธิพลหรือเจ้ามือหวยใต้ดิน และการออกสลากดังกล่าวมีผลในเชิงปราบปรามผู้มีอิทธิพลและทำให้การขายหวยใต้ดินลดลงก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมายแล้ว การที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติได้ออกมาซึ่งมีผลต่อการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานใดของรัฐแล้ว มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนั้นจะต้องอยู่ภายใต้กรอบเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นด้วย ซึ่งในที่นี้คือเจตนารมณ์ตามพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ คณะรัฐมนตรีไม่อาจมีมติ นอกกรอบเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมายได้ ที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่า คณะรัฐมนตรีเพียงแต่เห็นชอบในหลักการของโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว หากจะต้องมีกฎหมายหรือแก้กฎหมายมารองรับก็เป็นเรื่องของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต้องไปดำเนินการตามกฎหมาย ก็เห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบในหลักการตามโครงการที่เสนอมานั้น ก็เทียบเท่ากับเป็นการอนุมัติให้ดำเนินการตามโครงการที่เสนอมาดังกล่าว โดยให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วคืนสู่สังคมกับให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีแล้ว ทั้งหากคณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรต้องมีการแก้ไขกฎหมายมารองรับก่อนก็ควรระบุไว้ในมติ ไม่ควรที่จะลงมติอนุมัติให้ดำเนินไปก่อน เพราะจะเป็นการขัดต่อกฎหมายได้ ส่วนที่จำเลยที่ ๗ อ้างว่า มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เป็นรูปแบบที่ฝ่ายนโยบายส่งลงไปยังสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี โดยเป็นรูปแบบใหม่

ที่แตกต่างจากรูปแบบเดิมที่ฝ่ายปฏิบัติเป็นผู้เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบก่อนนั้น เห็นว่า แม้มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว จะเป็นการสั่งให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดำเนินการ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่ออกมาก่อนได้ หากคณะรัฐมนตรีในรัฐบาลของจำเลยที่ ๑ ไม่เห็นด้วยกับมติคณะรัฐมนตรีครั้งก่อน ก็สมควรที่จะมีมติยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลงมติคณะรัฐมนตรีในครั้งก่อนเสียก่อนอันเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติของคณะรัฐมนตรีที่ผ่านมา หากให้มีมติได้โดยอำเภอใจ ไม่เคารพหลักเกณฑ์ที่ดำเนินการต่อเนื่องกันมาได้ ดังนี้ องค์กรผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่า มติคณะรัฐมนตรีที่อนุมัติโครงการสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว (หวยบนดิน) ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๕ และมาตรา ๕

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีมติให้นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการกลับคืนสู่สังคม ฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔, ๑๓ และฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓, ๒๗ หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ บัญญัติว่า

“ภายใต้บังคับแห่งมาตรา ๑๓ บรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาล ไม่ว่าจะป็นภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้ หรือเงินอื่นใด หัวหน้าส่วนราชการที่ได้เก็บหรือรับเงินนั้น มีหน้าที่ควบคุมให้ส่งเข้าบัญชีคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอตามกำหนดเวลาและข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่หักเงินไว้เพื่อการใด ๆ เลย

รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับอนุญาตให้หัวหน้าส่วนราชการใด ๆ หักรายจ่ายจากเงินที่จะต้องส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ หรือส่งคลังจังหวัดหรือคลังอำเภอได้ ในกรณีดังนี้

(๑) รายจ่ายที่หักนั้นเป็นรายจ่ายที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่ายได้

(๒) รายจ่ายที่จำเป็นต้องจ่ายตามระเบียบที่ได้รับความตกลงจากกระทรวงการคลังเพื่อเป็นค่าสินบนรางวัล หรือค่าใช้จ่ายในการจัดให้ได้มาซึ่งเงินอันพึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล

(๓) รายจ่ายที่ต้องจ่ายคืนให้แก่บุคคลใด ๆ เพราะเป็นเงินอันไม่พึงต้องชำระให้แก่รัฐบาล”

มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า “องค์กรใด ๆ ของรัฐบาลที่ได้ตั้งขึ้นแล้วก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ หรือที่จะตั้งขึ้นใหม่ บรรดาที่ใช้ทุนหรือทุนหมุนเวียนนั้น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำทุนหรือผลกำไรเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑”

ส่วนพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้จัดสรรดังนี้

- (๑) ร้อยละหกสิบเป็นเงินรางวัล
- (๒) ไม่น้อยกว่าร้อยละสิบแปดเป็นรายได้แผ่นดิน
- (๓) ไม่เกินกว่าร้อยละสิบสองเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย”

มาตรา ๒๓ บัญญัติว่า “เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับไว้้นอกจากเงินที่ได้รับตามมาตรา ๒๒ ให้สมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน”

มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “ค่าใช้จ่ายในการบริหารตามมาตรา ๒๒ (๓) มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ในปีหนึ่ง ๆ หากมีเหลือให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกันไว้เป็นเงินสำรองได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

เมื่อใดรัฐมนตรีเห็นว่าเงินที่กันไว้เป็นเงินสำรองตามวรรคหนึ่งมีจำนวนสูงเกินสมควรหรือเกินความจำเป็น รัฐมนตรีโดยคำฟังหรือโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ลดจำนวนเงินสำรองนั้นลงให้คงเหลือเท่าที่รัฐมนตรีเห็นสมควร ในกรณีดังว่านี้ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำส่งเงินที่สูงไปกว่าจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นรายได้แผ่นดิน”

ในปีพ.ศ. ๒๕๑๗ นั้น เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ แล้ว จะเห็นว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไป และมีปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลและมีผู้แทนจากหน่วยราชการอื่นเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนี้ ย่อมถือได้ว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นองค์กรที่อยู่ในความหมายของ “องค์กรใด ๆ ของรัฐบาล” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ แล้ว ทั้งยังได้รับความจากพยานซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเงินการคลัง และมีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการเงินการคลังมาเป็นเวลาหลายสิบปี คือ ศาสตราจารย์พนัส สิมาเสถียร อดีตปลัดกระทรวงการคลังว่า เงินคงคลังมี ๒ บัญชี บัญชีที่ ๑ คือ บัญชีที่รับเงินจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน บัญชีที่ ๒ คือ บัญชีที่จ่ายเงินออกจากเงินคงคลัง และจากศาสตราจารย์อิสระ นิตินันท์ประภาส อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงบประมาณว่า เงินคงคลังคือเงินเหลือจ่ายแต่ละปีของส่วนราชการต่าง ๆ ที่นำส่งให้แก่กระทรวงการคลัง รวมทั้งเป็นรายได้ของรัฐบาลจากการจัดเก็บภาษีอากร เงินรายได้อื่น ๆ ที่ส่วนราชการรับไว้ และเงินภาษีอากรที่จัดเก็บได้หรือเงินรายได้

ที่ได้มาจากผลกำไรในการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ โดยนำส่งกระทรวงการคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ซึ่งทำให้การของพยานดังกล่าวตรงตามที่มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ บัญญัติไว้ว่า ให้นำเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลหลังจากที่หักรายจ่ายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ และข้อบังคับว่าด้วยการจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกตามมาตรา ๑๓ แล้ว ส่งเข้าบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ นอกจากนี้ แม้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีบทบัญญัติในหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ กำหนดเกี่ยวกับการบริหารการเงินการคลังที่เกิดจากรายได้ขององค์กรโดยเฉพาะก็ตาม แต่ก็เห็นว่ายังกองอยู่ภายใต้กรอบความหมายของ “ส่วนราชการ” ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ ที่มีความหมายทั่วไปกินความรวมถึง “องค์กรใด ๆ ของรัฐบาล” ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย เพราะพระราชบัญญัตินับนี้ถือเป็นกฎหมายทั่วไปที่วางหลักเกณฑ์ในการจัดการเกี่ยวกับระบบบริหารการเงินการคลังของแผ่นดิน บทกฎหมายเฉพาะเช่นที่บัญญัติในพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ไม่ได้มีผลเป็นการบดบังการใช้บทกฎหมายทั่วไปด้วยแต่อย่างใด สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงมีหน้าที่ต้องนำเงินรายได้จากการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ส่งบัญชีเงินคงคลังบัญชีที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ มาตรา ๔ และ ๑๓ ที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่า เงินรายได้จากการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่ได้เป็นเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาลตามความหมายในมาตรา ๔ เพราะบรรดาเงินทั้งปวงที่พึงชำระให้แก่รัฐบาล หมายถึงภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เงินกู้หรือเงินอื่นใด ซึ่งเงินอื่นใดหมายถึงเงินที่ไม่ใช่ภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมที่มีกฎหมายให้เรียกเก็บเช่นค่าปรับหรือเก็บได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ก็เห็นว่าคำว่าเงินอื่นใดหมายถึงเงินใด ๆ ที่ได้รับไว้แม้จะเป็นเงินที่เรียกเก็บโดยไม่มีกฎหมายให้เรียกเก็บก็ตาม เพราะหากองค์กรของรัฐที่ได้รับเงินมาโดยไม่มีกฎหมายรองรับ ถ้าไม่ต้องส่งเป็นรายได้ให้แก่รัฐตามที่จำเลยอ้างแล้ว องค์กรของรัฐนั้นก็จะสามารถนำเงินไปใช้จ่ายอิสระตามอำเภอใจซึ่งผิดหลักการของการบริหารการเงินการคลังของประเทศ

ในปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓ ๒๗ นั้น เห็นว่า เมื่อสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว มิใช่เป็นสลากกินแบ่งรัฐบาล และสลากการกุศลดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว แต่โดยที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการออกสลากดังกล่าว ดังนั้น เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากดังกล่าวจึงถือว่าเป็นเงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับนอกจากเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งตามมาตรา ๒๓ และ ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

ต้องนำมาสมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน แต่หากมีเหลือในแต่ละปี ก็อาจกันเงินดังกล่าวเป็นเงินสำรองได้ ไม่เกินร้อยละห้าสิบ แล้วต้องนำส่งส่วนที่เหลือเป็นรายได้แผ่นดิน ส่วนที่ฝ่ายจำเลยอ้างว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นเพียงผู้รับจ้างดำเนินการ ไม่ใช่ผู้รับประโยชน์จากการจำหน่ายสลาก รายได้จากการจำหน่ายสลากจึงไม่ใช่รายได้ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และเงินดังกล่าวถือเป็นเงินนอกบัญชีการเงินเนื่องจากเป็นเงินรายได้ของกองทุนเงินรางวัลตามที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีมติให้ตั้งขึ้นนั้น เห็นว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการโครงการออกสลากพิเศษแบบ ๓ ตัว และ ๒ ตัว มาตั้งแต่ต้น โดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติเสนอโครงการต่อกระทรวงการคลัง เพื่อให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี หลังจากคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการแล้ว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก็ได้ดำเนินการออกสลากจำหน่ายโดยใช้ทรัพย์สินและบุคลากรของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลทั้งสิ้น ทั้งคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลยังเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติให้จ่ายเงินดังกล่าว แม้คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถใช้จ่ายรายได้จากการจำหน่ายสลากดังกล่าวได้โดยพลการก็ตาม แต่ก็เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการดังกล่าว เงินดังกล่าวจึงเป็นเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล สำหรับการจัดตั้งกองทุนเงินรางวัลนั้น ก็ปรากฏว่าไม่มีกฎหมายบัญญัติขึ้นมารองรับและไม่อาจถือได้ว่ากองทุนเป็นเจ้าของเงินที่ได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว การบริหารจัดการเงินดังกล่าวจึงต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ และ ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ดังนั้น องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่า การที่คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติให้นำเงินรายได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามโครงการกลับคืนสู่สังคม เป็นการฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. ๒๔๕๑ มาตรา ๔, ๑๓ และฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๓, ๒๗

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า คณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีมติให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษีโดยฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่แก้ไขพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ เพิ่มเติมเป็นมาตรา ๕ จตุทศ (๒) และฝ่าฝืนต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ หรือไม่ นั้น เห็นควรวินิจฉัยในปัญหาการได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินรางวัลและเงินได้จากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลาก การกุศลงวดพิเศษตามประมวลรัษฎากรก่อน เห็นว่าพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕ จตุทศ บัญญัติว่า “ให้ยกเว้น

รัฐภาครดังต่อไปนี้แก่การออกสลากการกุศลงวดพิเศษที่คณะรัฐมนตรีมีมติว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

(๑) ภาษีเงินได้ตามส่วน ๒ และส่วน ๓ หมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับเงินรางวัลซึ่งยอมให้ผู้จ่ายเงินได้หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๑.๐ ของรางวัล โดยไม่ขอรับเงินภาษีที่ถูกหักไว้นั้นคืนหรือไม่ขอเครดิตภาษีที่ถูกหักไว้นั้น ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

(๒) ภาษีเงินได้ตามส่วน ๒ และส่วน ๓ หมวด ๓ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลาก

(๓) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด ๔ ในลักษณะ ๒ แห่งประมวลรัษฎากร สำหรับการขายสลาก ทั้งนี้ ไม่ว่าเงินได้หรือการขายนั้นจะได้รับหรือได้กระทำก่อนหรือหลังวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ”

จากบทบัญญัติดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กรณีที่จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลาก ต้องเป็นกรณีที่เป็นโครงการออกสลากการกุศลงวดพิเศษที่คณะรัฐมนตรีมีมติว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเท่านั้น ซึ่งได้วินิจฉัยในประเด็นนี้ไปแล้วว่า สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่เป็นสลากการกุศลเพราะแม้โครงการดังกล่าวจะมีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้จัดสรรกลับคืนสู่สังคมและประชาชนโดยตรงในด้านการศึกษา การแพทย์ ศาสนา สังคมและสาธารณประโยชน์ อันถือว่าเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนก็ตาม แต่ลักษณะเนื้อหาและวิธีดำเนินการของโครงการแตกต่างจากโครงการหารายได้เพื่อการสาธารณประโยชน์ว่าด้วยการออกสลากพิเศษ ทั้งรูปแบบการดำเนินการก็แตกต่างจากสลากการกุศลหรือสลากพิเศษตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเคยดำเนินการมา โดยเฉพาะโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นี้ ไม่ได้กำหนดเป้าหมายการหารายได้ไว้ชัดเจน ไม่มีการจำกัดจำนวนงวด จำนวนเวลาในการดำเนินการและจำนวนเงินที่ต้องการไว้ให้แน่นอน ไม่มีการกำหนดให้จ่ายเงินรางวัลเป็นไปตามสัดส่วนของการจำหน่ายสลากได้ ซึ่งส่งผลให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลมีโอกาสขาดทุนจากการดำเนินการดังกล่าว อันเป็นการนำระบบการเงินการคลังของประเทศไปเสี่ยงกับความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในขณะดำเนินโครงการด้วย ยิ่งกว่านั้น การออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว กลับเป็นการมอบภารกิจให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต้องดำเนินการเสมือนเป็นภารกิจหลักควบคู่กับการออกสลากกินแบ่งรัฐบาล อันเป็นการดำเนินการนอกวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล แม้ฝ่ายจำเลยจะอ้างว่ามีเจตนาดีต้องการหารายได้เพื่อไปใช้ในกิจการสาธารณกุศลก็หาทำให้สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว

และ ๒ ตัว ดังกล่าวกลายเป็นสลากการกุศลอันจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขายหรือส่วนลดจากการซื้อสลากตามประมวลรัษฎากรด้วยไม่

สำหรับในปัญหาการลดหย่อนภาษีการพนันนั้น กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๔) ของข้อ ๑๒ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ดังนี้

“(๔) ผู้รับใบอนุญาตการเล่นสลากกินแบ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการสาธารณกุศล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสียภาษีในอัตรา ๐.๕ แห่งยอดราคาสลากซึ่งมีผู้รับซื้อก่อนหักรายจ่าย”

ตามบทบัญญัติดังกล่าว เห็นได้ว่า กรณีที่จะได้รับการลดหย่อนภาษีการพนันนั้นจะต้องเป็นสลากกินแบ่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำรายได้ไปใช้ในกิจการสาธารณกุศล ซึ่งศาลได้วินิจฉัยในประเด็นก่อนแล้วว่า สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่ใช่ทั้งสลากกินแบ่งรัฐบาลและมีใช่สลากการกุศลอย่างไรก็ดี เนื่องจากการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว มีวิธีการเล่นและเงื่อนไขการจ่ายเงินรางวัลเหมือนกับหวยใต้ดิน ที่มีการเล่นกันอยู่ทั่วไปจึงเห็นควรพิจารณาว่าสลากดังกล่าวเป็นสลากกินรวบหรือไม่ เห็นว่า คำว่า “สลากกินรวบ” ไม่มีการบัญญัติคำจำกัดความไว้เป็นการเฉพาะในบัญชี ข. ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ หรือกฎหมายอื่น แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๓ อันเป็นที่มาของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ แล้ว มีคำว่า “สลากกินรวบ” อยู่ในบัญชี หมาย ๒ หมายเลข ๑๖ ซึ่งไม่อยู่ภายในบังคับของมาตรา ๔ วรรคท้าย ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ที่จะถูกกำหนดห้ามมิให้จ่ายรางวัลเป็นเงินซึ่งประเด็นเรื่องการจ่ายรางวัลของสลากกินรวบนี้ได้รับการยืนยันจากนายชัยเกษม นิติสิริ อัยการสูงสุด ในชั้นไต่สวนของศาลว่าสลากกินรวบอาจจ่ายรางวัลเป็นเงินหรือของก็ได้ นอกจากนี้ ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๕๕/๒๔๕๑ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๘/๒๔๕๖ ว่า ทำเลขสลากขึ้นขายเมื่อสลากกินแบ่งของรัฐบาลออก ผู้ซื้อสลากคนใดมีเลข ๓ ตัว ตรงกับเลขท้าย ๓ ตัว ของรางวัลที่ ๑ ผู้นั้นก็รับของไป ดังนี้ เป็นการพนันประเภทสลากกินรวบอยู่ในประเภท ข. ตามพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และการจำหน่ายสลากโดยถือเอาเลขท้าย ๓ ตัว ของรางวัลที่ ๑ ของสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จะออกเป็นเลขแพ้ชนะ ถ้าสลากที่ซื้อตรงกับเลขท้ายของสลากกินแบ่งรัฐบาล เจ้ามือจะเป็นผู้จ่ายเงินให้ศาลในคดีที่อ้างถึงจึงวินิจฉัยว่าจำเลยในคดีดังกล่าวเป็นเจ้ามือเล่นการพนันสลากกินรวบ นอกจากนั้น พันตำรวจเอก ทักษะ คล่องพญาบาล นายสมพร พรหมพิตร ผู้ชำนาญการพิเศษด้านกฎหมายการพนัน

ก็ให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่า สลากกินรวบมีลักษณะการเล่นเสี่ยงโชคที่คล้ายคลึงกันกับการเล่นการพนัน สลากกินแบ่ง โดยต้องอาศัยระยะเวลาในการจัดจำหน่ายสลาก มีโอกาสถูกรางวัลได้เพียงหมายเลขเดียวเท่านั้น ส่วนสลากกินแบ่งมีโอกาสที่จะถูกรางวัลได้หลายรางวัล ทั้งตามความเข้าใจของประชาชนหรือชาวบ้านทั่วไปเมื่อพูดถึงคำว่า “หวย” ย่อมเข้าใจว่าหมายถึง “สลากกินรวบ” ด้วยในตัว ดังนั้นเมื่อสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว มีวิธีการเล่นและเงื่อนไขการจ่ายเงินรางวัลเหมือนกับ หวยใต้ดินที่มีการเล่นกันอยู่ทั่วไป แม้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ จะให้ความหมายของคำว่า “สลากกินรวบ” ว่าเป็นเพียงสลากชนิดที่จำหน่ายแก่ผู้ถือเพื่อรับสิ่งของเป็นรางวัลในการเสี่ยงโชค โดยผู้จำหน่ายรวบเงินค่าสลากไว้ทั้งหมดก็ตาม ก็หาไม่ผลให้สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่เป็นสลากกินรวบตามความหมายของพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ บัญชี ข. อันดับที่ ๑๖ แต่อย่างใดไม่ ดังนั้น สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับลดหย่อนภาษีการพนันได้ องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่า การที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลมีมติให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษี จึงเป็นการฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๓๑๐) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่แก้ไขพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๐๐ เพิ่มเติมเป็นมาตรา ๕ จตุทศ (๒) และฝ่าฝืนต่อกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๐๓) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๒ ถึง ๓๐ ร่วมประชุมมีมติให้ดำเนินโครงการ ออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และมีเจตนาร่วมกันกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ หรือต่างเป็นผู้ใช้ให้อีกฝ่ายหนึ่งกระทำความผิดต่อกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และมีเจตนาทุจริตหรือไม่ และจำเลยคนใดจะมีความผิดตามที่โจทก์ฟ้องอย่างไรบ้าง ในเบื้องต้นเห็นควรพิจารณาในส่วนของจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ ซึ่งเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ร่วมมีมติในการเสนอโครงการดังกล่าวก่อน ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวน และจากคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของจำเลยที่ ๔๒ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๓๓๔ คำเบิกความของจำเลยที่ ๗ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อธิบดีเลขาธิการคณะกรรมการและคุณพรทิพย์ จาละเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ประชุมเกี่ยวกับการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ครั้งแรก เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ และได้มีการประชุมเรื่องดังกล่าวตลอดมา ต่อมาจำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้เรียกจำเลยที่ ๓๑ ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงการคลังและประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และจำเลยที่ ๔๒ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการ

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไปพบแล้วสั่งให้รับดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้จัดให้มีการทำวิจัยสัมมนา ปรากฏว่าเสียงส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะนำหวยใต้ดินมาทำให้ถูกกฎหมาย ต่อมาในช่วงต้นปี ๒๕๔๖ รัฐบาลมีนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพลและเจ้ามือหวยใต้ดินให้หมดไปอย่างจริงจัง โดยไม่เกรงกลัวอิทธิพลหรือผลกระทบทางการเมือง จำเลยที่ ๑ จึงสั่งให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจัดจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยจัดพิมพ์สลากไปออกจำหน่าย ไม่ต้องรอเครื่องพิมพ์จำหน่าย พร้อมทั้งได้เชิญจำเลยที่ ๑๐ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง จำเลยที่ ๓๑ ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงการคลังและประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลกับจำเลยที่ ๔๒ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ไปพบและสั่งการให้รับดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำเงินรายได้คืนสู่สังคมโดยด่วน คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ประกอบด้วยจำเลยที่ ๓๑ ที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ ที่ ๔๑ และที่ ๔๒ จึงได้ร่วมประชุมและมีมติอนุมัติให้ดำเนินการโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๖ หลังจากนั้น จำเลยที่ ๕ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ทำหนังสือลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมโดยอ้างถึงนโยบายรัฐบาลที่จัดให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างจริงจัง ในด้านการปราบปรามผู้มีอิทธิพลซึ่งกระทำผิดกฎหมาย จำเลยที่ ๑๐ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังได้นำหนังสือของจำเลยที่ ๕ เสนอจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีโดยไม่ได้ผ่านสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีและไม่ได้ผ่านรองนายกรัฐมนตรีที่มีหน้าที่กลั่นกรองเรื่องเข้าคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ โดยนำเสนอเป็นวาระพิจารณาเพิ่มเติม ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ หลังจากนั้นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๖ จนถึงงวดวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จึงได้ยกเลิก เห็นว่า จำเลยที่ ๓๑ เป็นประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และจำเลยที่ ๔๒ เป็นผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ย่อมต้องมีความเข้าใจถึงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและบทบาทภารกิจของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นอย่างดีว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อหาเงินเข้ารัฐเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้มีการจัดสรรรายรับรายจ่ายตามกรอบที่กฎหมายวางไว้ด้วยความรอบคอบโปร่งใส มิใช่กระทำตามอำเภอใจของผู้บริหารหน่วยงานหรือของรัฐ เนื่องจากการดำเนินกิจการของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเกี่ยวข้องกับประชาชนและเงินจำนวนมาก และจะต้องทราบด้วยว่าการดำเนินการ

ตามโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่อาจกระทำได้เพราะอยู่นอกกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล แม้ทางใต้สวนจะปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ได้เรียกจำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ไปพบและสั่งการให้รับดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมโดยเร็วก็ตาม แต่จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ในฐานะผู้ดูแลรับผิดชอบหน่วยงานของรัฐก็น่าจะทัดทานหรือทักท้วงการสั่งการที่มีขอบดังกล่าวเพื่อรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐที่ตนดูแลรับผิดชอบ หรือเสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อขยายขอบเขตวัตถุประสงค์ให้รวมถึงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เสียก่อน แต่กลับหลีกเลี่ยงการดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายด้วยวิธีการเทียบเคียงรูปแบบการออกสลากการกุศลที่ส่วนราชการอื่นเคยขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีมาแล้ว เพื่อให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถดำเนินการเองได้เพื่อหาเงินมาใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการโดยไม่ส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน อันเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ แม้จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ จะอ้างว่าได้กระทำตามนโยบายรัฐบาลในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลและเจ้ามือหวยใต้ดินก็ตาม แต่จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ในฐานะผู้บริหารระดับสูงย่อมต้องทราบดีว่าการดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้นต้องอยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จัดตั้งหน่วยงานของรัฐนั้น แม้นโยบายของรัฐบาลจะเป็นนโยบายที่ดีมีประโยชน์ แต่หากไม่อยู่ภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎหมายในการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐนั้นแล้ว ย่อมไม่อาจกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ยังได้ความว่า ก่อนที่คณะรัฐมนตรีจะมีมติอนุมัติโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นายคำนวณ ชโลปถัมภ์ ประธานคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา ได้มีหนังสือท้วงติงตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๒๗ แผ่นที่ ๖๕๗๘ ถึง ๖๕๘๒ ว่าการออกสลากพิเศษดังกล่าวอยู่นอกกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพร้อมเสนอแนะให้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมวัตถุประสงค์ของกฎหมายเสียก่อน ซึ่งจำเลยที่ ๔๒ ก็ได้รับทราบหนังสือนั้นแล้ว อีกทั้งนายธรรมนุญ ศรีวัลย์ หัวหน้าฝ่ายกฎหมายในฐานะผู้กระทำการแทนจำเลยที่ ๔๒ ก็ได้มีหนังสือถึงเลขาธิการนายกรัฐมนตรีตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๒๗ แผ่นที่ ๖๖๐๕ เห็นด้วยกับข้อเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าว แต่จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ก็หาได้มีการดำเนินการให้ถูกต้องแต่อย่างใดไม่ นอกจากนี้ ในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว จำเลยที่ ๔๒ ย่อมทราบด้วยว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอาจขาดทุนจากการดำเนินการดังกล่าว จึงได้เสนอให้มีการทำสัญญาขอเบิกเงินเกินบัญชีกับธนาคารออมสิน ในวงเงินสูงถึงสองหมื่นล้านบาท จากข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นการยืนยันว่า จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ย่อมทราบดีอยู่แล้วว่าโครงการดังกล่าวไม่อาจทำได้

โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ยังมีแผนดำเนินการเพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการโดยไม่ผ่านวิธีการงบประมาณแผ่นดินและเพื่อไม่ต้องนำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดิน โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นการนำระบบการเงินการคลังของประเทศไปเสี่ยงต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการขาดทุนในการจำหน่ายสลากดังกล่าว ดังนั้น การกระทำของจำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ที่ร่วมกันเสนอโครงการให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมกับให้ยกเว้นและลดหย่อนภาษี ในส่วนของจำเลยที่ ๓๑ จึงเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ สำหรับจำเลยที่ ๔๒ มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ ดังที่ โจทก์ฟ้อง

ส่วนจำเลยที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ และที่ ๔๑ แม้จะเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และได้ร่วมกันมีมติให้ดำเนินโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว แต่จำเลยดังกล่าวไม่ได้มีส่วนรับรู้กับการเข้าไปหาหรือและการสั่งการของจำเลยที่ ๑ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องการจัดการโครงการตั้งแต่เริ่มแรก ทั้งจำเลยดังกล่าวเป็นกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในฐานะผู้แทนหน่วยงานจากภายนอก โดยจำเลยที่ ๓๓ เป็นผู้แทนกระทรวงมหาดไทย จำเลยที่ ๓๕ เป็นผู้แทนกรมบัญชีกลาง จำเลยที่ ๓๗ เป็นผู้แทนสำนักงบประมาณ จำเลยที่ ๔๑ เป็นผู้แทนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ไม่ได้รับผิดชอบภารกิจหรืองานภายในของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยตรง เป็นไปได้ว่าอาจไม่ทราบถึงเจตนารมณ์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดีเพียงพอ จึงลงมติไปโดยเชื่อว่าการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว สามารถดำเนินการได้ตามกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๓๓ ที่ ๓๕ ที่ ๓๗ และที่ ๔๑ มีเจตนาร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๓๑ และ ๔๒ ด้วย

สำหรับในส่วนของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๓๐ นั้น เห็นสมควรวินิจฉัยรวมในรูปคณะรัฐมนตรีรวมทั้งรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องเฉพาะบางคนก่อน โดยในชั้นนี้ยังไม่พิจารณาข้อต่อสู้ของจำเลยที่ ๖ ที่ ๗ ที่ ๑๕ ที่ ๑๖ ที่ ๒๓ ที่ ๒๕ ที่ ๒๗ ที่ ๒๘ และที่ ๓๐ ว่าอยู่ร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีในขณะที่มีมติอนุมัติโครงการดังกล่าวหรือไม่ สำหรับกรณีของจำเลยที่ ๑๐ ซึ่งเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้กำกับดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำเลยที่ ๑๐ ในฐานะรัฐมนตรีที่มีหน้าที่รับผิดชอบกำกับดูแลงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยตรง ย่อมจะต้องทำการศึกษาและมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและบทบาทภารกิจของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นอย่างดี พอสมควรว่า กฎหมายมีเจตนารมณ์ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อหาเงินเข้ารัฐเป็นรายได้แผ่นดิน โดยให้มีการจัดสรรรายรับรายจ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายวางไว้ด้วยความรอบคอบโปร่งใส รวมทั้งควรจะต้องทราบด้วยการดำเนินการตามโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไม่อาจกระทำไม่ได้ เพราะอยู่นอกกรอบวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล และหากไม่แน่ใจหรือมีข้อสงสัยในบทบาทภารกิจของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลประการใด ก็สามารถสอบถามประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลและผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาได้โดยตรง หรือขอความเห็นจากหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบให้คำปรึกษาในปัญหาข้อกฎหมายให้แก่หน่วยงานของรัฐอื่นได้ ทั้งก่อนที่จะมีการเสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ต่อคณะรัฐมนตรี นายกำนวม ชโลปถัมภ์ ประธานกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา ได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีฉบับลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๖ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๒๒๗ แผ่นที่ ๖๕๗๘ ถึง ๖๖๐๖ ส่งรายงานผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนไปให้ ซึ่งในรายงานแสดงความเห็นว่าการเล่นและจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว มีลักษณะเป็นสลากกินรวบ (ห่วยใต้ดิน) สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถจัดให้มีการเล่นและจำหน่ายสลากกินรวบได้ เนื่องจากเป็นการดำเนินการนอกวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พร้อมกับเสนอแนะว่า จะต้องทำการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยเพิ่มวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจนเพื่อรองรับการดำเนินการเสียก่อน แต่ปรากฏว่าหลังจากได้มีการแจ้งเรื่องดังกล่าวแล้วก็ไม่มีการหยิบยกโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว มาพิจารณา ทบทวนให้รอบคอบอีกครั้งแต่อย่างใด กลับปรากฏว่ามีการรีบเร่งเสนอโครงการดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีด้วยการเสนอเป็นวาระพิเศษหรือวาระจร โดยมีได้ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการกลั่นกรอง เพื่อให้พิจารณาหรือให้มีการสอบถามความเห็นจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องให้รอบคอบเสียก่อน ทั้งการที่มีการเสนอขอเปิดบัญชีเบิกเงินเกินบัญชีรองรับในวงเงินสูงถึงสองหมื่นล้านบาท และให้ทำประกันภัย ความเสี่ยงในการจ่ายรางวัลดังกล่าว ซึ่งแม้จะดูเสมือนเป็นการสร้างความรอบคอบในการดำเนินโครงการ แต่ก็แสดงให้เห็นว่าโครงการอาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่ระบบการเงินการคลังของประเทศ เพราะความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการขาดทุนจากการจ่ายเงินรางวัลให้แก่ผู้ถูกรางวัลได้ นอกจากนี้ การเสนอให้นำเงินรายได้ไปใช้จ่ายในการอื่นแทนการนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินนั้น ขัดต่อเจตนารมณ์และอยู่นอกวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เพราะการใช้จ่ายเงินอาจไม่รัดกุมหรือ

เป็นระบบเพียงพออันอาจเป็นช่องทางให้เกิดการทุจริตขึ้นได้โดยง่าย โดยเฉพาะเมื่อได้รับการชักจูงจากประธานคณะกรรมการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน วุฒิสภา ไม่ปรากฏว่ามีการดำเนินการให้มีการแก้ไขกฎหมายให้ถูกต้อง กลับเร่งดำเนินการเพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการตามที่เสนอ อันแสดงว่าจำเลยที่ ๑๐ ไม่ประสงค์จะให้มีการแก้ไขกฎหมายขยายกรอบวัตถุประสงค์ตามข้อเสนอแนะ เพราะจะทำให้เงินรายได้จากการจำหน่ายสลากต้องถูกนำส่งเข้าเป็นรายได้แผ่นดิน อันจะทำให้การใช้จ่ายที่ได้มาต้องยุ่งยากมากขึ้นเนื่องจากต้องทำคำขอตามวิธีการงบประมาณปกติ อันแสดงให้เห็นถึงเจตนาพิเศษว่าต้องการให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ จากการไม่นำส่งเงินที่ได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เป็นรายได้แผ่นดิน ดังนั้น การกระทำของจำเลยที่ ๑๐ จึงถือเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลและแผ่นดิน อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และถือว่าเป็นตัวการร่วมกับจำเลยที่ ๓๑ ซึ่งเป็นประธานกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล และจำเลยที่ ๔๒ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ด้วย แต่เนื่องจากจำเลยที่ ๔๒ เป็นเพียงพนักงานในองค์การของรัฐไม่ได้เป็นเจ้าของงาน จึงเป็นได้แต่เพียงผู้สนับสนุนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗, ๘๖ และถือว่าจำเลยที่ ๔๒ เป็นพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ อีกบทหนึ่งด้วย อย่างไรก็ดี จำเลยที่ ๑๐ ไม่มีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ กระทำความผิด เพราะจำเลยที่ ๑๐ ไม่ได้ใช้ให้จำเลยที่ ๓๑ และที่ ๔๒ เสนอโครงการดังกล่าว การมีมติอนุมัติโครงการเป็นการอนุมัติตามที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอมา นอกจากนี้ จำเลยที่ ๑๐ ไม่มีความผิดฐานเป็นผู้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สำนักงานที่มีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๓ เพราะไม่ได้เป็นผู้สั่งให้มีการจ่ายเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว คืนสู่สังคม เนื่องจากเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนายุทธศาสตร์ ไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าของงาน ยักยอกทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ เพราะไม่ได้ครอบครองเงินรายได้ที่ได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว และไม่ได้เบียดบังเอาเงินไปเป็นของตนหรือของผู้อื่นโดยทุจริต ไม่มีความผิดฐานเป็นเจ้าของงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้าไปมีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๒ เพราะไม่ได้เป็นเจ้าของงานที่มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาเงินรายได้จากการจำหน่ายสลากพิเศษดังกล่าว

รวมทั้งไม่มีความผิดฐานเป็นผู้ใช้ให้เจ้าพนักงานละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๔ เพราะเป็นเพียงการอนุมัติให้ดำเนินการโครงการตามที่คณะกรรมการสำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาลเสนอมาเท่านั้น ไม่ได้เป็นการใช้ให้เจ้าพนักงานละเว้นหรือไม่เรียกเก็บภาษี ตามกฎหมายที่โจทก์ฟ้องแต่อย่างใด

สำหรับคณะรัฐมนตรีที่เข้าร่วมประชุมและมีมติอนุมัติในหลักการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ซึ่งไม่รวมถึงจำเลยที่ ๑ ที่ศาลมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีชั่วคราว และจำเลยที่ ๑๐ ที่ศาลได้วินิจฉัยไปแล้ว นั้น เห็นว่า ได้ความจากคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของจำเลยที่ ๔๒ ตามเอกสาร หมายเลข จ. ๓๓๔ คำเบิกความของจำเลยที่ ๗ ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อดีตเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี และคุณพรทิพย์ จาละ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า ช่วงต้นปี ๒๕๔๖ รัฐบาลมีนโยบายปราบปรามผู้มีอิทธิพลและเข้ามือห่วยใต้ดินให้หมดไปอย่างจริงจังโดยไม่เกรงกลัวอิทธิพล หรือผลกระทบทางการเมือง จำเลยที่ ๑ สั่งให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิจารณาการจัดจำหน่าย สลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว โดยการจัดสลากใบออกจำหน่ายก่อนโดยมิต้องรอ เครื่องจำหน่ายและเชิญจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ไปพบพร้อมกันได้สั่งการและมอบนโยบาย ให้รับดำเนินการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำเงินรายได้กลับคืนสู่สังคม โดยเร่งด่วน ต่อมาวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๖ จำเลยที่ ๕ ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เสนอโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำรายได้คืนสู่สังคมต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีจำเลยที่ ๑๐ กับผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเข้าชี้แจงในที่ประชุม คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติโครงการดังกล่าว เห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความตามทางไต่สวนว่า การประชุม คณะรัฐมนตรีในเรื่องโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว นั้น เป็นการประชุม ในวาระพิจารณาเพิ่มเติมโดยคณะรัฐมนตรีได้อ่านเอกสารการประชุมซึ่งแจกในระหว่างการประชุมนั่นเอง แม้จำเลยที่ ๑ จะเคยกล่าวถึงเรื่องดังกล่าวต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมาบ้างแล้วก็ตาม ก็เห็นว่าเป็นเพียง การปรารภในหลักการเท่านั้น ฉะนั้น ในส่วนของรายละเอียดของโครงการนั้น เชื่อว่าคณะรัฐมนตรี ที่ไม่ได้รับผิดชอบในโครงการดังกล่าวโดยตรงไม่สามารถศึกษาได้ทัน ประกอบกับก่อนที่คณะรัฐมนตรี จะมีมติ ผู้แทนกระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเข้าชี้แจงในที่ประชุมและยืนยันว่า ทำได้ตามกฎหมาย ดังนั้น การมีมติของคณะรัฐมนตรี จึงเป็นการมีมติไปตามธรรมเนียมปฏิบัติของ การประชุมคณะรัฐมนตรี และขาดเจตนาพิเศษในการกระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑๐ และโดยเฉพาะ จำเลยที่ ๕ ซึ่งแม้จะเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง แต่ก็ได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๑๐ ซึ่งเป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังกำกับดูแลสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล จำเลยที่ ๕ เพียงแต่ลงลายมือชื่อ

เสนอโครงการต่อคณะรัฐมนตรีท่านนั้น โดยไม่ได้เข้าไปมีส่วนรับรู้หรือเกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าว มาตั้งแต่แรกด้วย พยานหลักฐานที่ได้ความตามทางไต่สวนจึงฟังไม่ได้ว่าคณะรัฐมนตรีซึ่งประกอบด้วย จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ และที่ ๑๑ ถึงที่ ๓๐ กระทำความผิดร่วมกับจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ดังที่ได้วินิจฉัยไปแล้ว เมื่อได้วินิจฉัยดังนี้แล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยตามข้อต่อสู้ของจำเลยที่ ๖ ที่ ๗, ที่ ๑๕, ที่ ๑๖, ที่ ๒๓, ที่ ๒๕, ที่ ๒๗, ที่ ๒๘ และที่ ๓๐ ว่าจำเลยดังกล่าวอยู่ในห้องประชุม คณะรัฐมนตรีและร่วมมีมติอนุมัติโครงการด้วยหรือไม่อีก ดังนั้น องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่า จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ และจำเลยที่ ๔๒ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยเป็นประการต่อไปมีว่า จำเลยที่ ๓๒ ที่ ๓๔ ที่ ๓๖ ที่ ๓๘ ที่ ๓๙ ที่ ๔๐ ที่ ๔๑ ถึงที่ ๔๗ ได้ร่วมกันประชุมและมีมติให้จ่ายเงินรายได้คืนสู่สังคมโดยทุจริตกับใช้ให้เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินนั้นเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น อันเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า ทางไต่สวนได้ความว่า จำเลยดังกล่าวต่างเป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งได้รับแต่งตั้งมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้าร่วมประชุมและมีมติอนุมัติจ่ายเงินรายได้จากโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว คืนสู่สังคมตามที่คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมพิจารณา และภายหลังจากที่ได้มีการดำเนินการตามโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ไปแล้ว โดยที่จำเลยดังกล่าวไม่ได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการตั้งแต่นั้น แต่กลับเข้าใจว่าโครงการออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เป็นโครงการที่ชอบด้วยกฎหมายเพราะผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผ่านมติคณะรัฐมนตรีมาแล้ว ประกอบกับการอนุมัติเบิกจ่ายก็เพื่อประโยชน์แก่เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการโดยไม่ปรากฏว่าจำเลยดังกล่าวมีเจตนาทุจริตในการอนุมัติให้จ่ายเงินดังกล่าวหรือยกยอกเงินดังกล่าวไปเป็นของตนเองหรือของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ดังนั้น องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากกว่า การมีมติให้จ่ายเงินรายได้จากโครงการจำหน่ายสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว ของจำเลยที่ ๓๒ ที่ ๓๔ ที่ ๓๖ ที่ ๓๘ ที่ ๓๙ ที่ ๔๐ ที่ ๔๑ ถึงที่ ๔๗ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๖ ถึงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๔๗ จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗, ๑๕๓, ๑๕๔ และมาตรา ๑๕๗ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๔, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑ ตามฟ้อง

มีปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ เป็นความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรม เห็นว่า แม้จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ จะร่วมกันมีมิตรวม ๓ ประการคือ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลออกสลากพิเศษแบบเลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว เพื่อนำเงินรายได้คืนสู่สังคม และให้ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษี แต่ก็เป็นมิตที่เกิดขึ้นจากการลงมติในคราวเดียวกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการโครงการเดียวกัน และให้เกิดผลในคราวเดียวกัน องค์กรผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า การกระทำของจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ เป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว

ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยเป็นประการสุดท้ายว่า จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ต้องร่วมรับผิดชอบหรือชดใช้เงินตามฟ้องหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า เมื่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ไม่เป็นความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์สินเบียดบังเอาเงินของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลไปโดยทุจริตตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๗ องค์กรผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจเรียกให้จำเลยที่ ๑๐ ที่ ๓๑ และที่ ๔๒ ร่วมกันคืนทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหายได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง

สำหรับประเด็นข้อต่อสู้อื่นที่ฝ่ายจำเลยยกขึ้นกล่าวอ้างนั้น เห็นว่า ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงสาระคำวินิจฉัยของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังได้วินิจฉัยมาข้างต้นแต่อย่างใด จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

พิพากษาว่า จำเลยที่ ๑๐ และจำเลยที่ ๓๑ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ๘๓ จำคุกจำเลยที่ ๑๐ มีกำหนด ๒ ปี และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท จำคุกจำเลยที่ ๓๑ มีกำหนด ๒ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยที่ ๔๒ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗, ๘๖ และพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ การกระทำของจำเลยที่ ๔๒ เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมาย หลายบทลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๑๑ อันเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๐ จำคุก ๒ ปี และปรับ ๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยดังกล่าวไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน ประกอบกับพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งคดีแล้ว เห็นสมควรให้รอการลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑๐ จำเลยที่ ๓๑ และจำเลยที่ ๔๒ ไว้มีกำหนดคนละ ๒ ปี

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และ ๓๐ ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ จำเลยที่ ๑๑ ถึงที่ ๓๐ จำเลยที่ ๓๒ ถึงที่ ๔๑ และจำเลยที่ ๔๓ ถึงที่ ๔๗ สำหรับความผิดฐานอื่นและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายสบโชค สุขารมณ

นายวิธวิทย์ หิรัญรุจิพงศ์

นายวีระศักดิ์ รุ่งรัตน์

นายองอาจ โรจนสุพจน์

นายพลรัตน์ ประทุมทาน

นายพงษ์เทพ ศิริพงศ์ติทานนท์

นายฐานันท์ วรรณโกวิท

นายกำพล ภูสุดแสง

นายไสว จันทะศรี

(อม. ๒๓)

รายงาน

กระบวนการ

พิจารณา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐/๒๕๕๒

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ (คตส.) โจทก์
โดย คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
ผู้เข้าเป็นคู่ความแทน

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ที่ ๑ กับพวกรวม ๔๗ คน จำเลย

ศาลออกนั่งพิจารณานี้ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา

นัดฟังคำพิพากษาสำหรับจำเลยที่ ๕ และจำเลยที่ ๒๑ วันนี้ นายโจทก์ นายจำเลย
ที่ ๕ และนายประกันจำเลยที่ ๕ มาศาล ส่วนจำเลยที่ ๒๑ ไม่มาศาล

นายประกันจำเลยที่ ๕ ยื่นคำร้องว่า จำเลยที่ ๕ ได้เสียชีวิตแล้วตั้งแต่วันที่
๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ รายละเอียดปรากฏตามสำเนารมณบัตรท้ายคำร้องฉบับลงวันที่วันนี้

นายโจทก์รับสำเนาแล้วแถลงยอมรับว่า จำเลยที่ ๕ ถึงแก่ความตายจริง

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เมื่อจำเลยที่ ๕ ถึงแก่ความตายก่อนศาลมีคำพิพากษาคดีในส่วนของ
จำเลยที่ ๕ สิทธิในคดีอาญามาฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๕ ย่อมระงับไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาญา มาตรา ๓๕ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง จึงให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ ๘
ออกจากสารบบความ

ส่วนจำเลยที่ ๒๑ ศาลออกหมายจับมาฟังคำพิพากษาแล้วไม่ได้ตัวจำเลยที่ ๒๑
มาภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ จึงอ่านคำพิพากษาลับหลังจำเลยที่ ๒๑ โดยถือว่าจำเลยที่ ๒๑
ได้ฟังคำพิพากษาของศาลในวันนี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา
ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ วรรคสอง

ให้ถือรายงานกระบวนการพิจารณาคดีนี้เป็นส่วนหนึ่งของคำพิพากษาและส่งไปประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาพร้อมคำพิพากษาของศาลด้วย./อ่านแล้ว

นายสภโชค สุขารมณ

นายวิฑูรย์ ธีรบุญพิงศ์

นายวีระศักดิ์ รุ่งรัตน์

นายองอาจ โรจนสุพจน์

นายพงษ์เทพ ศิริพงษ์ดีกานนท์

นายฐานันท์ วรรณโกวิท

นายกำพล ภู่อุดแสง

นายไสว จันทะศรี